

ТАБЛИЦА за постъпилите становища, ведно с резултатите от проведените обществени консултации, открити с Решение № 344 от 20.11.2025 г. по Анализ по чл. 53, ал. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения (Тарифата)			
Заинтересовани лица	Предложения	Статус	Мотиви
Общи бележки			
Илия Христозов	На първо място трябва да се обърне внимание, че с оглед на факта, че всяка промяна на Тарифата за таксите по чл. 147 от ЗЕС задължително се подлага на обществено обсъждане преди внасянето ѝ в Министерския съвет, не е необходима предварително още една обществена консултация относно анализа на необходимостта от преразглеждане на тарифата за таксите, защото се получават две последователни обществени консултации по една и съща тема. Заинтересуваните страни ще имат възможност да изразят становище в общественото обсъждане на проекта на Тарифата преди внасянето ѝ в Министерския съвет. Освен това, лишено е от всякакъв смисъл, анализът на независим регулаторен орган, какъвто е КРС, да се подлага на обществена консултация. Това е nonsens. Каква е независимостта на КРС, след като неин анализ може да се промени в резултат на обществена консултация, както например това се случи през 2022 г. когато в първоначалния проект на анализ, поставен на обществено обсъждане с Решение на КРС № 245/07.07.2022 г. беше констатирано, че липсва необходимост от промяна на таксите, но в следствие в резултат на предложенията на заинтересованите лица в процеса на обществената консултация, се направи нов анализ, в който имаше вече изводи за значително намаляване на редица такси. През 2023 г. анализът на КРС също беше променен в посока на намаляване на някои такси. Законовото изискване за този анализ е в чл. 53, ал. 2 от ЗЕС: „Чл. 53. (2) Комисията ежегодно извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по чл. 147 и провежда обществени консултации по реда на чл. 37.“	Не се приема	По отношение на твърдението за липсата на законово основание за провеждане на процедура по обществена консултация, считаме че тя е регламентирана в чл. 53, ал. 2 от Закона за електронните съобщения. В становището е посочено и правното основание за провеждането на тази консултация. Относно бележките за прилагане на европейското законодателство, не считаме че това е в обхвата на настоящата обществена консултация.

	Тази разпоредба предлагам при следващо изменение на ЗЕС да се измени във вида: „Чл. 53. (2) Комисията по своя инициатива може да извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по чл. 147.“ Важно е да се отбележи, че настоящата редакция на чл. 53, ал. 2 е в резултат на ЗИД на ЗЕС (ДВ, бр. 20 от 2021 г.) с който трябваше да бъде транспониран в своята цялост Европейския кодекс за електронни съобщения, (Кодекса), установен с Директива (ЕС) 2018/1972 на ЕП и на Съвета от 11 декември 2018 г. (Директивата), но в самата Директива липсва изискване за обществени консултации на анализите на регулаторните органи. Следователно е неясна и спорна причината за това изменение на чл. 53. Предишната редакция на чл. 53 от ЗЕС (до 2021 г.) беше: „Чл. 53. (1) В случай че очакваните приходи за съответната година не покриват разходите на комисията, разликата се осигурява чрез промени в размера на административната такса за контрол. (2) Комисията ежегодно до 30 септември на текущата година предлага на Министерския съвет да приеме изменение на тарифата за таксите, които се събират от комисията. Таксите се събират от 1 януари следващата година.“ и тази предишна редакция на чл. 53 е имала значително по-висока практическа стойност и ефект, от сегашната му редакция, която в последните две години е една от причините за редица проблеми и спорове при заплащането на някои такси. Основният мотив за така предложеното по-горе изменение на чл. 53, ал. 2 от ЗЕС са именно изискванията на Директивата, а вече и на Акта за цифровите услуги. Разпоредбите им изрично изискват всяка държава членка да гарантира независимостта на националния регулаторен орган, който за конкретния случай е КРС. Съображение 37 от Директивата е: „37) Независимостта на националните регулаторни органи беше засилена при прегледа на регулаторната рамка за електронните съобщения, извършен през 2009 г., с цел гарантиране на по-ефективно прилагане на регулаторната рамка и увеличаване на техните правомощия и предсказуемостта на техните решения. За тази цел трябваше да се въведе		
--	--	--	--

	изрична разпоредба в националното законодателство, която да гарантира, че при изпълнение на своите задачи, националният регулаторен орган е защитен срещу външна намеса или политически натиск, които могат да застрашат неговата независима оценка на въпросите, пред които е изправен. Такова външно влияние прави един национален законодателен орган неподходящ за ролята на национален регулаторен орган съгласно регулаторната рамка.” В чл. 8 на Директивата се регламентира, че: „...националните регулаторни органи действат независимо и обективно, включително при разработването на вътрешните процедури и организацията на персонала, функционират в условия на прозрачност и отчетност в съответствие с правото на Съюза и не търсят, нито приемат указания от други органи във връзка с изпълнението на задачите, възложени им съгласно националното законодателство, което прилага правото на Съюза. Единствено апелативните органи, създадени в съответствие с член 31, имат правомощия да спират действието или да отменят решения на националните регулаторни органи.“ Тези и някои други разпоредби от Директивата, които са пряко свързани с осигуряването на независимостта на КРС, не са транспонирани в ЗЕС и това спомага за наличието на такива разпоредби като чл. 53, ал. 2, които уронват независимостта на КРС. Но на практика, понеже Директива 2018/1972 отдавна е влязла в сила, следователно разпоредбата на чл. 53, ал. 2, в частта ѝ „и провежда обществени консултации по реда на чл. 37“ е „мъртъв“ текст, защото противоречи на Директивата. Освен това, според чл. 37 ал. 1 от ЗЕС обществени консултации се провеждат „преди приемане на решение по важни въпроси от обществена значимост за развитие на електронните съобщения“. Видно е, че законодателят е наблегнал, че въпросите трябва да са „важни“ и че трябва да са от „обществена значимост“. Считам, че промяната на таксите може да е важен въпрос за самите предприятия, но едва ли е важен въпрос от обществена значимост за гражданите, защото самите такси са		
--	--	--	--

	незначителен процент от всичките разходи на предприятията на годишна база, така че едва ли тяхната промяна с няколко процента ще окаже влияние на цената на услугата. Следователно не е налице дори правно основание за провеждането на такива консултации. Консултациите би следвало да се провеждат само при наистина важни въпроси, защото в противен случай техният принос девалвира. Освен това е ясно, че провеждането на консултации по въпроси свързани с размер на такси е на практика безсмислено (освен по отношението за прозрачност и предварителна информираност), защото практически трудно може да се намери компромис между двете страни в такива случаи. Не случайно подобни въпроси са изключени със закон от възможните въпроси, които могат да се поставят на референдуми. С този Анализ за поредна година се предлагат незаконосъобразни и некоректни изменения в Тарифата за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС. Това важи особено за предложения нов размер на административна годишна такса за контрол (АГТК). На предишни обществени обсъждания съм обосновавал защо тези изменения са незаконосъобразни и съм предлагал конкретни изменения, но моите предложения не се приемаха от КРС и МТС с повърхностни и неадекватни аргументи.		
В ПРОЕКТА НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ ЩЕ БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ ТАКСИ СЪГЛАСНО			
Илия Христозов	В ЗЕС вече са приети новите изменения и допълнения, които регламентират дейността на КРС и други ведомства съгласно изискванията на Акта за цифрови услуги. В тази връзка КРС ще разглежда различни заявления по чл. 310а, ал. 2, чл. 310в, ал. 2 и чл. 310д, ал. 2 от ЗЕС, за които според чл. 310и от ЗЕС ще се заплащат еднократни такси за административни услуги и тези такси трябва да са определени в тарифата по чл. 147 от ЗЕС. Процедурата по определянето на тези такси все още не е започнала и затова предлагам тези такси своевременно да се определят в Тарифата. Обръщам внимание, че размерът на тези такси трябва да се определи в реалния им разходоопределен размер. Правя тази бележка, защото сега действащите еднократни такси в Тарифата не са променяни повече от 10-15 години и техният размер отдавна е доста по-нисък от разходите, които се извършват за извършването на съответните административни услуги, което от своя страна ощетява държавния бюджет. Затова предлагам при	Приема се	В проекта на постановление за изменение и допълнение на Тарифата ще бъдат включени такси по цитираната правна уредба.

	следващия анализ на необходимостта от преразглеждане на Тарифата, да се обърне особено внимание на съответното повишаване на размера на тези такси.		
Предложения относно таксите за предоставяне за ползване на спектър в обхват 26 GHz, когато този спектър се използва единствено с цел разгръщане на наземна мрежа в този обхват			
„Виваком България” ЕАД (Виваком)	Към момента не са налице предпоставки за ефективно уплътняване на спектъра по причини извън контрола на мобилните предприятия. На този етап все още не е налично крайно клиентско оборудване, което да оправдава инвестициите в мрежа за този обхват. Това най-вече е в сила в случаите, при които този спектър се ползва единствено за разгръщане на наземна мрежа, без възможност за споделено ползване чрез поддържане на РРУ от неподвижната радиослужба от вида “точка към точка”. Въпреки че на общо европейско ниво спектрът в обхват 26 GHz следва да бъде освободен и ползван изцяло за развитие на 5G мрежи, ситуацията в България не изключва последващо удължаване на срока за освобождаване на спектъра за едно от предприятията – “Йеттел България” ЕАД. Това предприятие ще има възможност да продължи да ползва съвместно спектъра в обхват 26 GHz (за РРУ от неподвижната радиослужба от вида “точка към точка” и мобилна мрежа). Това ще му позволи допълнително да оптимизира разходите си за такси за радиочестотен спектър и съответно ще действа възпиращо на намерения за освобождаване на спектъра и ползването му единствено за 5G. Последно през 2024 г. КРС измени разрешение на това предприятие за ползване на радиочестотен спектър в обхват 26 GHz, като удължи срока за изграждане и поддържане на нови РРУ в обхват 26 GHz до април 2028 г. Решението на КРС не кореспондира със защитаваната до момента от регулаторния орган регулаторна позиция за този обхват и съответно противоречи на излаганите до този момент от страна на КРС аргументи за необходимостта от преодоляване на фрагментацията в обхвата. С удължаване на дерогацията за изграждане и поддържане на нови РРУ в обхват 26 GHz на практика КРС преопределя и невъзможността този обхват да бъде освободен изцяло за 5G в близко бъдеще, тъй като продължаващото изграждане на нови участъци е пропорционално на периода, който е необходим за последващо освобождаване.	Не се приема	Направеното предложение е въпрос на Регулаторна политика за управление на радиочестотния спектър и не е предмет на анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС. Съгласно чл. 4 от Решение за изпълнение (ЕС) 2019/784, изменено с Решение 2020/590/ЕС, държавите членки могат да позволят безпроблемна работа на фиксираните мрежи в рамките на радиочестотната лента 24.25-27.5 GHz, ако наземните системи, позволяващи предоставянето на безжични широколентови електронни съобщителни услуги, могат да съществуват съвместно с тези мрежи чрез управлявано споделено използване на радиочестотния спектър. В тази връзка КРС измени подзаконовите актове, касаещи използването на този обхват. В изпълнение на § 5 от Правилата за неподвижни мрежи, КРС приведе в съответствие със заб. 8 от Приложение № 1 към чл. 3 на тези правила разрешенията на 2 предприятия за ползване на радиочестотен спектър в обхват 26 GHz за мрежи от неподвижна радиослужба. Приведените в съответствие разрешения дават право на предприятията да ползват предоставения им радиочестотен

	Съгласно чл. 147, ал. 3 от ЗЕС таксите за ограничен ресурс се определят с оглед на постигане на целите по чл. 4 и при спазване на принципите на обективност, прозрачност, равнопоставеност и пропорционалност, като допълнителните административни разходи и съпътстващите такси се свеждат до минимум. Съгласно чл. 147, ал. 4 от ЗЕС лицата, получили индивидуално право за ползване на един и същ ограничен ресурс, заплащат едни и същи годишни такси. Въпреки че формално таксите за ползване на обхват 26 GHz, заплащани от трите мобилни оператори, са едни и същи, създадената ситуация, при която част от предприятията могат да изграждат РРУ в обхват 26 GHz, създава неравнопоставеност при заплащаните такси за ползване на радиочестотния спектър за електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба след издаване на разрешение. Реалният ефект от предоставената възможност да се развиват мрежи от вида “точка-към точка” в обхват 26 GHz е да заплащат затова значително по-ниски такси в сравнение с дължимите за ползването на спектър за тези мрежи в други обхвати. Към настоящия момент е налице създадено от КРС неравнопоставено третиране на Виваком по отношение на заплащаните такси, което респективно създава и засилва необосновано конкурентно предимство в полза на другите предприятия. С оглед гореизложеното, считаме за необходимо КРС да предприеме изменения в Тарифата като предвиди възможност за диференциране на таксите за обхват 26 GHz в зависимост от това дали този ресурс се ползва само за мобилна мрежа или споделено с мрежа от неподвижната радиослужба от вида “точка към точка”.	спектър както за съществуващите мрежи от неподвижна радиослужба, така и за 5G мрежи при спазване на условията на Правилата за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги чрез управлявано споделено ползване. В тази връзка с разрешенията, КРС задължи двете предприятия да извършват редовно анализ на необходимостта от преодоляване на текущата фрагментация при разпределението на спектъра в обхват 26 GHz и освобождаването му изцяло за 5G мрежи, като предоставят информация за резултатите от анализа към 30 ноември на текущата година. В допълнение предприятията следва да предоставят на КРС два пъти годишно (съответно към 30 май и 30 ноември на текущата година) списък с параметрите на използваните в мрежата радиорелейни участъци. Към настоящия момент само “Йеттел България” ЕАД има право да използва предоставения му честотен ресурс както за мрежа от вида „точка към точка“, така и за наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги в срок до 25 април 2028 г. КРС счита, че това предприятие е предоставило обосновка и анализ на необходимостта от продължаване на експлоатацията на мрежата от неподвижна радиослужба.
--	---	--

			Удължаването на този срок не е в противоречие с политиката на Европейската комисия за използването на този обхват.
Годишни такси за ползване на ограничен ресурс за сателитна радиослужба			
„Нетера“ ЕООД (Нетера)	Действащият модел за определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби не отразява в достатъчна степен спецификите на използването на този ресурс, особено във високите радиочестотни обхвати, и създава икономически и конкурентни ограничения пред развитието на пазара. В действащата Тарифа за таксите по ЗЕС таксите за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби са определени по модел, който на практика не отчита: • значителната разлика в честотните обхвати (под 30 GHz и над 30 GHz); • съществено по-голямата ширина на честотните ленти във високите обхвати; • по-ниската степен на конкуренция и натоварване на спектъра в тези обхвати; • фактът, че в редица случаи става въпрос за честотен ресурс с ограничено или липсващо алтернативно използване. За разлика от това, при други видове електронни съобщителни мрежи (напр. мрежи от неподвижна радиослужба) Тарифата прилага ясно изразен многостепенен подход, при който при преминаване към по-високи радиочестотни обхвати се прилагат значително по-ниски ставки за единица заета честотна лента. Този подход създава икономически стимули за използване на по-слабо натоварени обхвати и за внедряване на нови технологии. С оглед на изложеното предлагат въвеждане на многостепенен модел за определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби, който да отчита радиочестотния обхват, като минимум включва: • отделно ниво за честотни обхвати до 31 GHz; • отделно, значително по-ниско ниво за честотни обхвати над 31 GHz;	Не се приема	Намаленията на таксите по чл. 7, ал. 1, т. 1 от Тарифата влязоха в сила от 1 януари 2021 г. Съгласно сега действащата Тарифа таксите по чл. 7, ал. 1, т. 1 се определят въз основа на двустепенен модел, според който за по-ниските обхвати „под 18.4 GHz“, се дължи такса от 102.26 евро за 1 MHz предоставен честотен спектър, а за по-високите обхвати „над 18.4 GHz“ - 5.11 евро. Предложенията за промяна на Тарифата по чл.7, ал.1, т.1, включват пет или три степенна скала на образуване на годишната такса, както и драстично намаление на цената на 1 MHz предоставен радиочестотен ресурс в обхвати над 31 GHz. В началото на 2024 г. КРС изпрати въпросник до BEREC и съседните държави, с искане да предоставят информация относно размера и методиката на изчисление на годишните такси за ползване на честотен ресурс от земна станция, свързваща се със спътникова система, в посока на предаване (Земя-Космос). Във връзка с постъпилите становища е извършен и допълнителен анализ на начина на формиране на дължимите такси.

	- допълнително ниво за много високи радиочестотни обхвати (напр. над 50 GHz), при които да се прилагат още по-ниски ставки за MHz. Подобна структура следва да отразява принципа, че при преминаване към по-високи радиочестотни обхвати икономическата стойност на единица честотна лента намалява, поради по-голямата наличност на спектър, по-високите технически изисквания и по-ограниченото алтернативно използване. Предлаганият подход е в съответствие с утвърдени практики в редица държави – членки на ЕС, при които таксите за ползване на радиочестотен спектър за спътникови радиослужби: - са диференцирани в зависимост от радиочестотния обхват; - не се определят единствено на база използван MHz, а отчитат и други количествени и технически параметри; - са значително по-ниски във високите радиочестотни обхвати, с цел насърчаване на използването им и стимулиране на инвестициите. Предлаганият от Нетера подход за въвеждане на многостепенен модел за определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби е в съответствие с регулаторните практики, прилагани в редица държави – членки на Европейския съюз, включително Германия, Франция, Нидерландия, Испания, Италия и Швеция. В тези държави моделите за таксуване на радиочестотния спектър за спътникови радиослужби се характеризират със следните общи елементи: - ясна диференциация на таксите в зависимост от радиочестотния обхват, като във високите радиочестотни обхвати (над 30 GHz и особено над 40–50 GHz) се прилагат значително по-ниски ставки; - прилагане на многостепенни или комбинирани модели, при които икономическата тежест не нараства линейно с броя използвани MHz; - отчитане на техническите и икономическите специфики на спътниковите мрежи, включително широката честотна лента, по-високите разходи за внедряване и по-ниската степен на алтернативно използване на спектъра; - фокус върху насърчаване на използването на по-слабо натоварени честотни обхвати, стимулиране на инвестициите и развитие на конкурентна среда, а не върху краткосрочна максимизация на приходите от такси.	Резултатите от анализа показваха, че критериите, въз основа на които се формират таксите в държавите членки и извън ЕС, са много и различни. Броят на степените в скалите не е единственият определящ фактор за формирането на годишните такси. Считаме, че начинът на определяне на таксата за ползване на радиочестотен спектър чрез електронни съобщителни мрежи от спътникови радиослужби в България е прозрачен, ясен и е съобразен с основните характеристики на спектъра – по-ниска цена, за ползването на по-висока честота, на база количество предоставен ресурс (на 1 MHz).
--	--	--

	Подобен регулаторен подход се прилага и в държави от Централна и Източна Европа, включително Румъния, Чехия и Полша, където таксите за спътникови радиослужби са структурирани по начин, който не създава непропорционални бариери за навлизане на нови участници и за реализацията на икономически обосновани бизнес проекти. В този контекст следва да се отбележи, че действащият модел в Република България се отличава с по-ограничена степен на диференциация и по-висока относителна тежест на таксите, което поставя българския пазар в по-неблагоприятна позиция спрямо други държави – членки на ЕС и води до изместване на инвестиции и услуги извън страната. С оглед на горното привеждането на българската регулаторна рамка в по-точно съответствие с практиките, утвърдени в посочените държави – членки на ЕС, чрез въвеждане на ясно изразена многостепенност и пониски ставки във високите радиочестотни обхвати, е необходимо условие за повишаване на конкурентоспособността на българския пазар на електронни съобщения и за ефективно използване на радиочестотния ресурс.		
Браншова асоциация на малки и средни български телекомуникационни оператори (БАБТО)	Необходимо е в рамките на настоящата процедура да бъде разгледан и въпросът за адекватността и пропорционалността на действащия модел за определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби, особено по отношение на високите радиочестотни обхвати. Този въпрос има пряко отношение към конкурентната среда на пазара на електронни съобщения и не следва да се разглежда единствено като изолиран въпрос на спектрална политика или таксова методология. Макар предприятията - членове на БАБТО по правило да не са преки ползватели на радиочестотен спектър за спътникови радиослужби, те функционират на пазар, на който спътниковите електронни съобщителни мрежи все по-често се явяват допълващ или алтернативен елемент на инфраструктурата, включително за осигуряване на свързаност в отдалечени райони, за резервираност и устойчивост на мрежите, както и като технологична възможност за навлизане на нови участници на пазара. В този смисъл моделът за определяне на таксите за ползване на радиочестотен спектър от спътникови радиослужби има пряко отражение върху условията за навлизане и устойчиво присъствие на такива мрежи на пазара. Поддържането на икономически непропорционален модел на таксуване, особено във високите радиочестотни обхвати, създава	Не се приема	Съгласно мотивите посочени по становището на „Нетера“ ЕООД.

	регулаторна бариера, която ограничава навлизането на нови технологии и намалява потенциала за конкурентен натиск върху съществуващите пазарни структури. В действащата Тарифа за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС, е възприет принципът на многостепенно определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър, при който при преминаване към по-високи честотни обхвати се прилагат по-ниски стойности на таксите за единица заета честотна лента. Този подход е последователно развит и осъвременяван при мрежите от неподвижна радиослужба, включително чрез въвеждане на допълнителни нива в скалата и намаляване на таксите във високите радиочестотни обхвати, с оглед насърчаване на използването на по-слабо натоварени честотни ленти и внедряването на нови технологични решения. В същото време, при мрежите от спътникови радиослужби моделът за определяне на годишните такси остава ограничен до минимален брой степени и не отчита в достатъчна степен спецификите на ползването на радиочестотния спектър във високите радиочестотни обхвати, включително значителната ширина на честотните ленти, начина на споделено използване на ресурса и обстоятелството, че част от тези обхвати към момента са с ограничено или липсващо алтернативно използване. Това води до вътрешна непоследователност в Тарифата и до липса на съразмерност между начина на определяне на таксите за различните видове електронни съобщителни мрежи, които в редица случаи ползват едни и същи или сходни радиочестотни обхвати. Подобна непоследователност не допринася за постигане на целите на спектралната политика и не насърчава ефективното и равномерно използване на радиочестотния ресурс. От гледна точка на алтернативните оператори, развитието на спътниковите електронни съобщителни мрежи има и косвено значение като допълваща инфраструктура, включително за осигуряване на свързаност в отдалечени и труднодостъпни райони, за резервираност и устойчивост на мрежите, както и за осигуряване на комуникации при аварийни и извънредни ситуации. В този смисъл поддържането на икономически непропорционален модел на таксуване може да ограничи развитието на такива решения и да има отрицателни вторични ефекти върху цялата електронно-съобщителна екосистема.		
--	--	--	--

	С оглед на изложеното считаме, че е налице необходимост от осъвременяване на модела за определяне на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби чрез въвеждане на по-ясно изразена многостепенност и по-ниски ставки за ползване на спектър във високите радиочестотни обхвати, в съответствие с вече прилаганите принципи в Тарифата за други видове мрежи и с цел постигане на пропорционалност, предвидимост и технологична неутралност на регулаторната рамка.		
Виваком	Необходимост от преразглеждане на таксите за ползването на радиочестотен ресурс по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 1 от Тарифата. Основните ни аргументи за това са свързани с оценката на възможностите от страна на българските доставчици да реализират нарочни проекти именно поради експанзията на HTS и NGSO системите/услугите в световен мащаб. Отличителна характеристика на тези проекти е, че конкуренцията при тях се формира предимно измежду доставчици от различни държави. Това е и причината тези проекти да се отличават с по-висока добавена стойност на национално ниво, тъй като се явяват качествено нов източник на приходи, върху които българските доставчици биха платили съответните данъци и такси именно в България. Във Виваком постъпват запитвания от големи спътникови компании, свързани с мащабни проекти за разполагане на земни станции на територията на България. Изчисленията за разходите обаче показват изключително висока регулаторна тежест, която практически обезсмисля реализацията им. Голяма част от тези проекти биват осъществени с участието на оператори в Румъния и Гърция. За сравнение таксите в Румъния са четири пъти по-ниски от тези в България и тази разлика не би могла да бъде компенсирана в рамките на ценообразуването. Видно от мотивите в Приложение към Решение № 363 от 12.12.2024 г., като част от аргументите за неприемане на отправеното от Виваком предложение, КРС се позовава предимно на структурата на таксите за Румъния и Гърция, като аргумент, че в тези държави не се прилагат по-ниски такси. Следва да се има предвид, че проектите в тази област са специфични и реализацията им може да изисква прилагане на такси, предвидени в съответната тарифа в различни комбинации. Споделената от страна на Виваком оценка за значително по-ниски такси в тези държави е именно на база конкретни проекти.	Не се приема	Съгласно мотивите посочени по становището на „Нетера“ ЕООД.

	В тази връзка преразглеждането на таксите по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 1 от Тарифата в посока на тяхното намаляване би се отразило благоприятно върху конкурентоспособността на българските доставчици. Позитивен ефект в тази посока би се постигнал и посредством диференциране на таксите на повече нива от гледна точка на честотните обхвати (към момента съгласно чл.7, ал.1, т.1 се прилагат две нива по/над 18.4 GHz). Поради все по-голямото ползване на честотна лента в по-високите честотни обхвати в спътниковите комуникации (Ka, Q/V, E и W band), Виваком предлага да се преразгледа таблицата по чл. 7, ал.1, т.1 като се надгради с още 3 нива, по аналогия с годишните такси за радиорелейни участъци за електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида "точка към точка" (чл. 7, ал.1, т.3), при определянето на които се следва принципа в по-високите честотни обхвати да се определя по-ниска такса. При по-високите честоти, честотната лента е в пъти по-голяма и става икономически неизгодно в България да се разполагат антени за излъчване на сателитен сигнал в сравнение с други държави. Предлагат да се добавят още няколко обхвата (съответно и цената на MHz/година да намалява), така че да се повиши конкурентоспособността на българските оператори при предоставянето на тези нишови услуги: Вид мрежа <table><tr><td>1. Електронни съобщителни мрежи от спътникови радиослужби на предавателен канал (Земя - Космос)</td><td>Такса за 1MHz в евро</td></tr><tr><td>1.1. до 12.75 GHz</td><td>102,26</td></tr><tr><td>1.2. от 12,75 GHz до 18,4GHz</td><td>51,13</td></tr><tr><td>1.3. от 18,4 GHz до 31 GHz</td><td>5,11</td></tr><tr><td>1.4. от 31 GHz до 51,4 GHz</td><td>2,56</td></tr><tr><td>1.5. над 51.4 GHz</td><td>1,53</td></tr></table> В подкрепа на предложението ще споделим, че такъв подход е следван в няколко държави-членки: Ирландия (5 нива), Хърватия (8 нива), Испания (3 нива), Швеция (3 нива), Великобритания (5 нива). В Исландия, Сърбия, Румъния, Германия, Чехия се прилага фиксирана такса за една земна станция без значение от ползвания радиочестотен обхват, а в Гърция и Италия тарифата зависи от заетата честотна лента, но	1. Електронни съобщителни мрежи от спътникови радиослужби на предавателен канал (Земя - Космос)	Такса за 1MHz в евро	1.1. до 12.75 GHz	102,26	1.2. от 12,75 GHz до 18,4GHz	51,13	1.3. от 18,4 GHz до 31 GHz	5,11	1.4. от 31 GHz до 51,4 GHz	2,56	1.5. над 51.4 GHz	1,53		
1. Електронни съобщителни мрежи от спътникови радиослужби на предавателен канал (Земя - Космос)	Такса за 1MHz в евро														
1.1. до 12.75 GHz	102,26														
1.2. от 12,75 GHz до 18,4GHz	51,13														
1.3. от 18,4 GHz до 31 GHz	5,11														
1.4. от 31 GHz до 51,4 GHz	2,56														
1.5. над 51.4 GHz	1,53														

	не и от честотния обхват. В Унгария годишната такса е фиксирана сума, в зависимост от честотния обхват (не зависи от заетата честотна лента). Наличие на дисбаланс по отношение на дължимите такси за честотен ресурс на предавателен канал (Земя-Космос) в зависимост от това дали спектърът се използва от електронна съобщителна мрежа от спътниковите радиослужби (чл. 7, ал. 1, т. 1) или от сателитни оператори с позиции от геостационарната (чл. 6, ал. 1, т. 10)/ негеостационарната (чл. 6, ал. 1, т. 7) орбита. Услугите, които се предоставят посредством използването на този спектър, са напълно идентични, а прилагането на диференцирани такси в полза на сателитните оператори поставя в неблагоприятна позиция всички останали оператори, които предоставят същите услуги, но посредством електронни съобщителни мрежи от сателитните радиослужби. Видно от Таблицата с постъпилите становища и резултатите от проведеното общественото обсъждане на Тарифата според КРС липсата на заявки към настоящия момент за ползване на този ресурс за връзка с геостационарни спътникови системи на български спътников оператор е основание да се приеме, че не е налице неравнопоставеност при прилагането на таксите. Виваком не счита това за валиден аргумент, още повече, че КРС не би могла занапред да гарантира липсата на такъв интерес. От гледна точка на изискването за технологична неутралност по чл. 5 от ЗЕС Виваком счита описаното за проблем, който изисква намесата на КРС. В случай че позицията на КРС е срещу намаляване на таксите за ползване на радиочестотен спектър по чл. 7, ал. 1, т. 1 до нивата на същите, но приложими спрямо сателитните оператори (по чл. 6, ал. 1, т. 7 и т. 10), считат за резонно таксите по чл. 6, ал. 1, т. 7 и т. 10 да бъдат повишени до нивата на прилаганите по чл. 7, ал. 1, т. 1.								
„Ендуросат“ ЕАД (Ендуросат)	Годишните такси за ползване на радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи от спътникови радиослужби, съгласно действащата Тарифа, са както следва: Таблица: чл. 7, ал. 1, т. 1 <table><tr><th>№</th><th>За осъществяване на електронни съобщения чрез:</th><th>Такса за 1 MHz (EUR)</th></tr><tr><td>1</td><td>(изм. ДВ, бр. 30/2020 г., в сила от 01.01.2021 г.; изм. ДВ, бр. 30/2023 г.) електронни съобщителни мрежи от</td><td></td></tr></table>	№	За осъществяване на електронни съобщения чрез:	Такса за 1 MHz (EUR)	1	(изм. ДВ, бр. 30/2020 г., в сила от 01.01.2021 г.; изм. ДВ, бр. 30/2023 г.) електронни съобщителни мрежи от		Не се приема	Съгласно мотивите посочени по становището на „Нетера“ ЕООД.
№	За осъществяване на електронни съобщения чрез:	Такса за 1 MHz (EUR)							
1	(изм. ДВ, бр. 30/2020 г., в сила от 01.01.2021 г.; изм. ДВ, бр. 30/2023 г.) електронни съобщителни мрежи от								

		спътникови радиослужби на предавателен канал (Земя–Космос)			
1. 1		за обхватите под 18,4 GHz	102,26		
1. 2		за обхватите над 18,4 GHz	5,11		
Горепосочените такси са въведени с изменение на Тарифата от 31.03.2020 г., като с последващите изменения (вкл. преизчисляването в евро от 28.10.2025 г.) не са преразглеждани или осъвременявани. Отчитайки изключително бързия темп на развитие на спътниковите технологии, не сме съгласни със заключението от Анализа, че таксите за предоставяне и използване на радиочестотен спектър за спътникови електронни съобщителни мрежи не следва да бъдат преразглеждани. Технологично развитие и увеличаване на широчината на каналите • Широчината на радиочестотните канали в обхватите под 18.4 GHz нараства значително. • Обхватите 10.7–12.75 GHz (космос–Земя) и 12.75–14.5 GHz (Земя–космос) се използват интензивно от NGSO системи на ниска околоземна орбита. • Фидерните линии в тези обхвати често използват 200–500 MHz канали. Развитие на високочестотните HTS системи • В последните години се наблюдава бърз растеж на системи в Q/V/E/W обхвати. • Причини: ○ висока натовареност на традиционните ниски обхвати; ○ затруднени координационни процедури; ○ необходимост от по-големи честотни ленти. • Типични широчини: 1000, 1200, 1500 MHz. Запазването на настоящите такси би довело до: • Икономическа неатрактивност за кандидатстване за разрешения в K_i обхвата (вкл. за заявената от „ЕНДУРОСАТ ТРЕЙДИНГ“ ЕООД мрежа					

	BALKAN_C). • Намалена вероятност България да бъде избрана за разполагане на земни станции за фидерни линии на чужди оператори. • Ограничаване на инвестициите в нови високочестотни спътникови системи. • Потискане на развитието на български високотехнологични предприятия в сектора. Енуросат високо оценява усилията на КРС и принципа на Тарифата за постепенно намаляване на таксите в по-високите честотни обхвати, което насърчава внедряването на нови технологии. Актуализирането на таксите би: • стимулирало инвестиции в България; • подобрило конкурентоспособността на българските предприятия; • подкрепило развитието на иновативни спътникови мрежи.		
„Старлинк България“ ЕООД (Старлинк)	В Тарифа за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС от 24.08.2018 г., таксата за 1 MHz заемана честотна лента за осъществяване на електронни съобщения от неподвижна- спътникова радиослужба е 400 лв. С последващо изменение на Тарифата от 31.03.2020 г. е въведен метода на многостепенното образуване на годишната такса, като към този момент тя е само с две степени - за честотни обхвати до 18.4 GHz (200 лв. за 1 MHz) и над 18.4 GHz (10 лв. за един MHz). С последната Тарифа за таксите не е направена промяна в така приетия модел за образуване на годишната такса за ползване на радиочестотен спектър за този вид мрежи. Тук е необходимо да отбележим, че многостепенното образуване на годишната такса за ползване на радиочестотен спектър не е нещо ново. За мрежите от неподвижна радиослужба, то е въведено отдавна, като още с <i>Тарифата за таксите, които се събират от КРС от 2004 г.</i>, скалата има три степени, с <i>Тарифа за таксите от 2018</i> - пет степени, а с <i>Тарифа за таксите от 2024 г.</i> - пет степени (въведено допълнително ниво, но с	Не се приема	Съгласно мотивите посочени по становището на „Нетера“ ЕООД. В допълнение, относно твърдението на предприятието, че с изменението на Тарифата от 2023 г. са намалени годишните такси за мрежи от неподвижна радиослужба за всички радиочестотни обхвати, следва да се отбележи, че промяната в чл. 7, ал. 1, т. 3 и чл. 7, ал. 4 от Тарифата не води до промяна в годишната такса, а е единствено с цел прецизиране на текстовете. Таксите са непроменени. Отнасят се за 1 MHz, за 1 км и се определят от броя използвани честоти. Съответно таксата за участък с една честота (еднопосочен) е 1xA=A евро, а за участък с две честоти (двупосочен),

	преминаването на мрежите от неподвижна радиослужба ползващи радиочестотен спектър в честотни обхвати 71-76/81-86 GHz на регистрационен режим, остават отново 5). С Тарифата от 2023 г., дори са намалени годишните такси за мрежи от неподвижна радиослужба за всички нива от скалата или за всички радиочестотни обхвати. За сравнение, както вече бе споменато, модела за определяне на годишната такса за ползване на спектър за мрежи от спътникови радиослужби не е променян от 2020 г. не само като разширяване на скалата, но и в посока промяна в размера на таксите по двете степени. Годишни такси за ползване на радиочестотен спектър чрез електронни съобщителни мрежи от неподвижна радиослужба, според заемащата честотна лента към момента (намалени от 2023 г.): <table border="1" data-bbox="373 727 1255 1036"> <tr> <td>3</td><td>(изм. - ДВ, бр. 30 от 2023 г., изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида "точка към точка" - за 1 км, за брой използвани</td><td>Такса за 1 MHz (в лв.)</td></tr> <tr> <td>3.1</td><td>до 10 GHz</td><td>2,40</td></tr> <tr> <td>3.2</td><td>от 10 GHz до 24 GHz</td><td>1,80</td></tr> <tr> <td>3.3</td><td>от 27 GHz до 35 GHz</td><td>1,50</td></tr> <tr> <td>3.4</td><td>от 35 GHz до 50 GHz</td><td>1,20</td></tr> <tr> <td>3.5</td><td>(изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) над 50 GHz</td><td>0,30</td></tr> </table> Съгласно чл. 7, ал. 4 от Тарифата, годишната такса за ползване на радиочестотен спектър за брой носещи честоти в участък, вписан в регистъра по чл. 33, ал. 1, т. 3 от Закона за електронните съобщения (мрежи от неподвижна радиослужба, ползващи радиочестотен спектър в честотни обхвати 71-76/81-86 GHz), е в размер 9 лв. за 100 MHz. Мотивите за поддържането на този модел на многостепенно образуване на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от неподвижна радиослужба, както и неговото постоянно преразглеждане и осъвременяване, винаги са били свързани с осигуряване на условия за	3	(изм. - ДВ, бр. 30 от 2023 г., изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида "точка към точка" - за 1 км, за брой използвани	Такса за 1 MHz (в лв.)	3.1	до 10 GHz	2,40	3.2	от 10 GHz до 24 GHz	1,80	3.3	от 27 GHz до 35 GHz	1,50	3.4	от 35 GHz до 50 GHz	1,20	3.5	(изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) над 50 GHz	0,30	което е масовият случай е $2 \times A = 2A$ евро. Мрежите от неподвижна радиослужба от вида "точка към точка" и спътниковите мрежи работят при различни регулаторни и технически условия. Те използват спектъра по различни начини – локално за наземна връзка и глобално за връзка със спътник, имат различни правила за издаване на разрешение и координация. Предвид това не може да се прави сравнение на таксите между двата вида мрежи.
3	(изм. - ДВ, бр. 30 от 2023 г., изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) електронни съобщителни мрежи от неподвижната радиослужба от вида "точка към точка" - за 1 км, за брой използвани	Такса за 1 MHz (в лв.)																		
3.1	до 10 GHz	2,40																		
3.2	от 10 GHz до 24 GHz	1,80																		
3.3	от 27 GHz до 35 GHz	1,50																		
3.4	от 35 GHz до 50 GHz	1,20																		
3.5	(изм. - ДВ, бр. 84 от 2024 г.) над 50 GHz	0,30																		

	навлизане на пазара на нови технологии и услуги, насърчаването на предприятията за ползване на високи радиочестотните ленти, като 71 - 76/81 - 86 GHz с оглед облекчаване на все по-натоварените ниски радиочестотни обхвати. Усвояването на нови високи радиочестотни обхвати води до възможности за свръхширококоленов пренос, тъй като те се характеризират с канали с много голяма ширина на честотната лента, а силно насочените антени (иглообразна диаграма на насочено действие/pencil beam) водят до все по-облекчено координиране между различните видове мрежи ползващи съвместно тези обхвати. От изложеното по-горе, се забелязва несъответствие между начина на определяне на годишните такси за мрежи от неподвижна радиослужба и мрежите от спътникови радиослужби, като единственото общо между тях е, че таксата се определя за заемана честотна лента (за 1 MHz). Важен момент е, че двата вида мрежи, в повечето случай споделят и ползват съвместно едни и същи радиочестотни обхвати на принципа на националната координация. Ако към момента на въвеждане на двустепенния модел към 2020 г. за определяне на годишната такса за 1 MHz заемана честотна лента за мрежи от спътникови радиослужби не е имало издадени разрешения във високи радиочестотни обхвати (най-високия ползван радиочестотен обхват, за който има издадено разрешение за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби е 27.5-30 GHz -Ka band), то към 2025 г., този интерес е очевиден. Това, разбира се, се дължи и на изключителния темп на развитие на спътниковите технологии и възможността да се осъществява комуникация на все големи разстояния, а с цел осигуряване достъп на предприятията до високите радиочестотни обхвати (над 30 GHz) с голяма ширина на лентата на радиочестотния канал, КРС е издала няколко <u>временни разрешения със срок от една година</u>- както следва: - 47.2-51.4/37.5-42.5 GHz-V-band		
--	--	--	--

	- 71-76/81-86 GHz - E-band Ширината на честотните ленти в тези радиочестотни обхвати са както следва: - 47.2-51.4/37.5-42.5 GHz (V-band) - 1000 MHz, 1500 MHz - 71-76/81-86 GHz (E-band) - 1200 GHz Съпоставка между годишните такси за ползване на радиочестотен спектър в един и същи радиочестотен обхват от мрежи от спътникови радиослужби и от мрежи от неподвижни радиослужби при запазване на досегашния многостепенен модел за образуване на годишната такса за ползване на радиочестотен спектър от две нива за мрежите от спътникови радиослужби: <i>Пример 71-76/81-86 GHz - E-band (обхвата се ползва съвместно от двата вида мрежи на принципа на националната координация)</i> <u>Мрежа от неподвижна радиослужба (регистрационен режим)</u> Еднопосочен радиорелеен участък с честотна лента от 1500 MHz $(15000/100)*9 = 135$ лв. <u>Мрежи от спътникови радиослужби (временно разрешение за тестване безпроблемната работа и достъп до констелацията Starlink)</u> Земна станция с един радиочестотен канал с честотна лента 1500 MHz $1500*10=15\ 000$ лв. Забелязва се силно несъответствие между годишните такси за ползване на един и същи радиочестотен спектър, дори и при отчитането на факта, че това са различни видове технологии и режими на издаване на разрешения. Пример за изчисление на годишните такси за мрежи от спътникови		
--	---	--	--

радиослужби в различни честотни обхвати с отчитане спецификата на ползване на радиочестотния спектър в по-високите радиочестотни обхвати (една земна станция, съгласно издадените постоянни и временни разрешения на Старлинк:					
Честотен обхват GHz	Макс, ширина на честотната лента на радиочестотния канал в обхвата, отчитайки	Общо зает спектър, ползван от една земната	Коефициент за 1 MHz заета лента	Общо годишна такса за една земна станция	Общо годишна такса за пет земни станции
27.5-30/17.7-19.3 (Ka)	500 MHz	2000 MHz	10	20 000 лв.	100 000 лв.
47.2-51.4/37.5-42.5	1000 MHz, 1500 MHz	4000 MHz	10	40 000 лв.	200 000 лв.
71-76/ 81-86	1200 MHz	5000 MHz	10	50 000 лв.	250 000 лв.
Предвид факта, че Старлинк планира да експлоатира 5 земни станции на територията на България, е очевидно че при запазването на същия модел от две нива на изчисление на годишните такси за ползване на радиочестотен спектър (за честотни обхвати до 18.4 GHz от 200 лв. за 1 MHz и над 18.4 GHz от 10 лв. за един MHz), кандидатстването за получаване на постоянни разрешения за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби във високите радиочестотни обхвати е икономически неатрактивно. В допълнение към факта, че към момента няма издадени постоянни Разрешения за ползване на радиочестотен спектър за мрежи от спътникови радиослужби в обхвати 47.2- 51.4/37.5-42.5 GHz и 71-76/81-86 GHz (поради необходимост от напрана на регулаторни промени на международно, респективно на национално ниво), обхвати 47.2-51.4/37.5-42.5 GHz не се използват и от мрежите от неподвижна радиослужба, въпреки че части от					

тях са определени за съвместно ползване от двата вида мрежи.

Във връзка с гореизложеното, молим при изготвянето на Анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата, КРС да разгледа възможността да разшири двустепенната скала за определяне на годишната такса за ползване на радиочестотен спектър от мрежи от спътникови радиослужби, като я осъвремени и включи нови степени за по-високите радиочестотни обхвати, запазвайки принципа и духа на Тарифата за степенно намаляване на таксите за ползване в по-високите честотни обхвати. Включването на допълнителни нива в многостепенния модел за мрежи от спътникови радиослужби, ще доведе до икономическа атрактивност и пропорционалност при ползването на радиочестотния спектър, опростено координиране, равномерно разпределение на ползването на радиочестотния спектър от тези мрежи, както и ползването на радиочестотен спектър, който към момента не се използва.

Предлагаме примерно допълнение на скалата с поне още три нива или както следва:

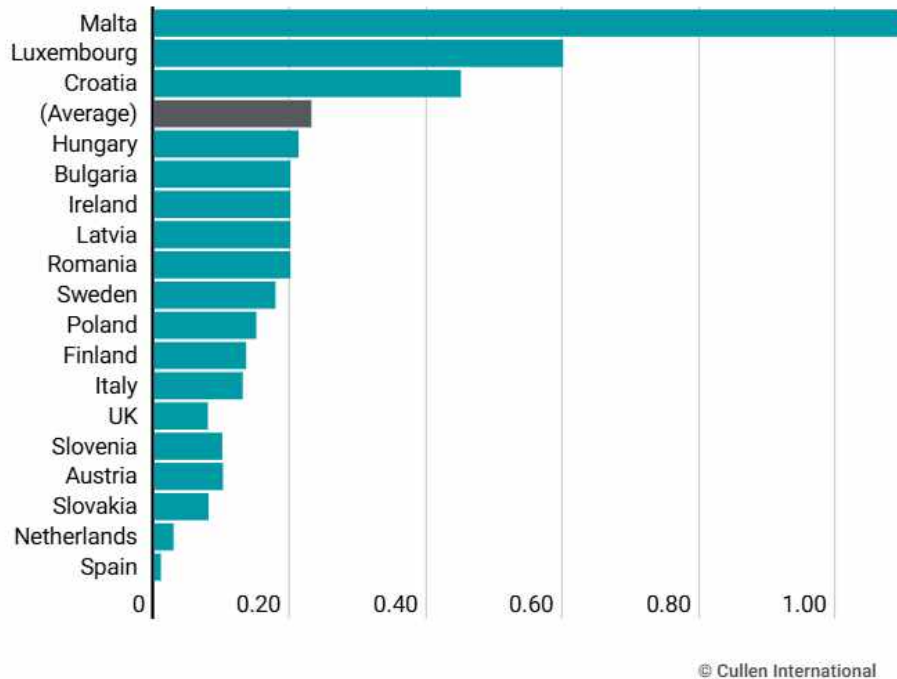
1	до 10,7 GHz	200 лв.
2	от 10,7 GHz до 18,4 GHz	
3	от 18,4 GHz до 31 GHz	10 лв.
4	от 31 GHz до 51,4 GHz	
5	над 51.4 GHz	

В примерното разпределение по скалата сме добавили и допълнително ниво под 18,4 GHz (**Ku band**), тъй като считаме, че тази стъпка е необходима с оглед спецификата на ползването на обхвата и ширината на честотните ленти на радиочестотните канали в него, както и плавното преминаване от по-високите такси в ниските радиочестотни обхвати (200 лв./1 MHz) - **UHF, S band**, към по-ниските такси в средните обхвати (10 лв./1 MHz) - **Ka band**.

	Направена справка, относно начина за определяне на годишните такси в други държави показва, че са налични различни модели: многостепенни модели за определянето им (намаляване на таксата при посока нагоре в радиочестотния спектър), една определена фиксирана сума като годишна такса за 1 земна станция без оглед големината на ползвания радиочестотен спектър от тази земна станция, сума, зависеща от честотната лента, но не и от честотния обхват, или фиксирана сума, зависеща от честотния обхват, но не от ползваната честотна лента. <i>Великобритания (5 степени), Ирландия (5 степени), Хърватия (8 степени), Испания (3 степени), Швеция (3 степени)</i> — многостепенен модел при спазване на принципа: по- високи обхвати - по-ниска цена. <i>Исландия, Сърбия, Румъния, Германия, Чехия</i> - фиксирана такса за една земна станция без значение от ползвания радиочестотен обхват. <i>Гърция, Италия</i> - зависи от заетата честотна лента, но не и от честотния обхват. <i>Унгария</i> - годишната такса е фиксирана сума, в зависимост от честотния обхват (не зависи от заетата честотна лента). Старлинк оценява високо усилията на КРС при определянето на таксите за ползване на радиочестотен спектър. Виден е стремежа на регулатора за насърчаване на предприятията при въвеждането в експлоатация на нови, високо технологични, електронни съобщителни мрежи, което е от изключително важно значение за развитието на конкурентоспособността на България във високотехнологичните индустрии и определянето и като страна с висок приоритет за осъществяване на достъп до глобалните спътникови мрежи, като Starlink.		
Промяната в размера на административната годишна такса за контрол			
„Цетин България“ ЕАД (Цетин)	Предвиденото от КРС ново увеличение на годишната такса за контрол на 0,302% от годишните брутни приходи на предприятията от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услугите е неоснователно.	Не се приема	Съгласно чл. 53, ал. 2 от ЗЕС, Комисията ежегодно извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по чл. 147. Наред с това

	На първо място, посоченото увеличение на годишната такса контрол е значително, тъй като е с цели почти 50% спрямо понастоящем действащия размер на таксата (0,2% от годишните брутни приходи от цялата дейност на предприятията по предоставяне на електронни съобщителни мрежи и/или услуги). Предвиденото увеличение силно контрастира с предходещото го изменение на административната такса за контрол, което беше в противоположната посока – намаляването на таксата от 0,291% на 0,265%, което беше прието от самата Комисия (Решение № 363/12.12.2024 г.) и отчетено в Постановление № 219/22.10.2025 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 90/28.10.2025 г.). Наред с това, увеличението на годишната административна такса е и немотивирано – липсват детайлно разбити и конкретни и изчерпателно представени данни за разходите КРС в поставения на обществено обсъждане Анализ по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС, които да обосновават необходимостта от предвиденото значително увеличение на такса контрол. На следващо място, Комисията не е направила цялостен и задълбочен сравнителен анализ на аналогичните такси, определени от другите национални регулаторни органи в Европа. Видно от най-актуалното проучване на Cullen International “Administrative fees and taxes” (04.11.2025 г.) средното ниво на такса контрол (market surveillance fee), събирана от националните регулаторни органи, е едва 0,23074 % от годишните брутни приходи от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услуги и то средно аритметично само заради драстично по-високите такси в само 3 отделни държави (Малта, Люксембург и Хърватска). С други думи, в болшинството държави годишната такса контрол е дори под 0,2 %. Нещо повече, дори и понастоящем действащата такса контрол у нас (0,2%, т.е. дори преди предложеното ѝ в Анализа увеличение със 100% на 0,302) нарежда Република България сред челните места (на 5-то място, веднага след Унгария)	съгласно разпоредбите на чл. 139 Размерът на административните такси, дължими от лицата, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на този закон, съответства на административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. В тази връзка КРС не определя самоволно увеличение на размера на административната годишна такса за контрол. Посочената такса се определя в съответствие с чл. 139 от ЗЕС и при спазване на изискванията на приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“. В тази връзка твърденията за неоснователно и немотивирано увеличение са неверни. В анализа са представени всички стъпки, които се следват за определяне на размера на административната годишна такса за контрол, включените изчисления на всяка стъпка суми, както и основанията за включване и изключване на различните категории разходи. В допълнение КРС подчертава, че по отношение на определянето на размера
--	--	--

% of revenue

На последно място, видно от официалните данни, публикувани в Годишния доклад на КРС за 2024 г., в регулаторната дейност на Комисията не е настъпила съществена промяна, която да оправдава такова драстично увеличение на административната такса за контрол.

Така, относно на регулирането на пазарите на електронни съобщения (т. 1.2.1, стр. 96 и 97 от Годишния доклад) през първата половина на 2024 година КРС е продължила работата по определяне, анализ и оценка на пазара на едро на достъп до пасивна (физическа) инфраструктура, започнала през 2023 г. През втората половина на 2024 година КРС е стартирала четвърти кръг на анализ на пазара на едро на локален достъп.

на административната годишна такса за контрол, разпоредбите на ЗЕС не предвиждат сравнителен анализ с аналогични такси, определени от другите национални регулаторни органи. Подобни текстове липсват и в ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/1972 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ЕКЕС), транспонирана в ЗЕС. Съгласно регулаторната рамка административните такси се определят съобразно разходите на съответния национален регулаторен орган. В тази връзка сравнителният анализ не е подходящ инструмент за определяне на такъв тип такси, предвид изискванията на регулаторната рамка.

Не става ясно каква драстична промяна в регулаторната дейност на Комисията се очаква да настъпи във връзка с определянето на годишната административна такса за контрол. Цитирането само на една от дейностите на регулатора изключва дейностите, чиито разходи следва да се покриват от съответната такса, посочени в чл. 139, ал 1 от ЗЕС.

Предвид изложеното КРС посочва, че в анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС са отчетени всички относими обстоятелства в съответствие с нормативната рамка.

	По отношение на инспекционната дейност на Комисията (т. 2.4.2, стр. 119-124 от Годишния доклад) също не е налице драстична промяна спрямо 2023 г. В заключение, съществена промяна не е налице и по отношение административния капацитет на КРС (т. 1.72, стр. 108-112 от Годишния доклад) – общо 17 нови служители на Комисията и прекратени 12 правоотношения на различни законови основания. На основание всичко изложено дотук, КРС следва да отчете горепосочените аргументи в предложението си на основание чл. 53, ал. 3 от ЗЕС до Министерския съвет за изменение или допълнение на Тарифата по чл. 147 от ЗЕС.		
Нетера	Несъгласие с извода в Анализа, че е налице необходимост от увеличение на административната годишна такса за контрол (АГТК) до размер 0,302%. На първо място, изчисленията, водещи до предложения размер на АГТК, са изцяло базирани на данни за една конкретна отчетна година – 2024 г., без да се прави анализ на тенденциите в административните разходи и приходите от такси за по-дълъг период. Подобен едногодишен подход не може сам по себе си да обоснове трайно увеличение на административна такса с общо приложение, особено при положение че през предходната година вече бе реализирано значително увеличение на размера на таксата. На следващо място, самият Анализ изрично посочва, че за почти всички такси по ЗЕС не са налице предпоставки за преразглеждане, като единственото изключение е административната годишна такса за контрол. Това поражда основателни съмнения дали действително е налице съществено увеличение на обема или сложността на регулаторните дейности, което да налага допълнително увеличаване на административната тежест върху предприятията. Коефициентът на средна ангажираност на персонала по ЗЕС (КАЗЕС) в размер на 58,7% има съществено влияние върху размера на отчетените административни разходи, но в Анализа липсва достатъчна прозрачност и	Не се приема	Както е посочено в позицията на КРС по становището на Цетин съгласно чл. 53, ал. 2 от ЗЕС, Комисията ежегодно извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по чл. 147. В разпоредбата на чл. 53 е транспониран текста на чл. 16 от ЕКЕС, според който се изисква годишен преглед на административните разходи на националния регулаторен орган и общия размер на събраните такси. Когато има разлика между общия размер на таксите и административните разходи се внасят съответните корекции. Именно това е причината за ежегодния анализ и преразглеждане на административната годишна такса за контрол, която е в пряка зависимост от разходите за изпълнение на дейностите по чл. 139 от ЗЕС и сумата на събраните еднократни административни такси.

	сравнителен анализ, които да обосноват този коефициент и неговата устойчивост във времето. Въвеждането на коригиращ коефициент в размер на 1,006 при определяне на базата за изчисляване на АГТК представлява методологичен избор, който не произтича пряко от императивна законова норма и който системно води до увеличаване на крайния резултат. Липсва оценка на въздействието от прилагането на този коефициент върху различните категории предприятия и върху инвестиционната среда в сектора. Фокусът на Анализа е поставен почти изцяло върху постигане на счетоводно съответствие между административните разходи на КРС и приходите от такси, без да се отчита икономическото въздействие от предложеното увеличение върху регулираните предприятия, тяхната конкурентоспособност и способността им да планират и реализират дългосрочни инвестиции. Разпоредбите на ЗЕС изискват съответствие между административните разходи и приходите от административни такси, но не въвеждат задължение за автоматично и пълно изравняване на тези стойности на годишна база. Законът не изключва възможността за поетапен и балансиран подход, който да отчита динамиката на разходите, вече реализираните увеличения и необходимостта от предвидимост и стабилност за регулираните предприятия. На основание на горното, към момента административната годишна такса за контрол не следва да се изменя.	Начинът на определяне на КАЗЕС е посочен изрично в чл. 8 на Вътрешните правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от ЗЕС (Вътрешните правила). КРС обръща внимание, че проектът бе обсъден със заинтересованите страни два пъти в рамките на обществените консултации открити с Решение № 94 от 24.03.2022 г. и с Решение № 133 от 27.04.2023 г. с оглед осигуряване на прозрачност на прилаганите от КРС процедури в изпълнение на чл. 53 от ЗЕС, както и предвидимост в полза на задължените лица, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на ЗЕС, които следва да заплащат съответната такса. В анализа са посочени всички източници на данни за разходите, калкулациите и резултатите от тези калкулации, предвид заложения във Вътрешните правила анализ на относимостта на разходите и при отчитане на дейностите в Устройствения правилник на Комисията за регулиране на съобщенията и на нейната администрация, утвърдените длъжностни характеристики на служителите, индивидуалните им работни планове и тяхното изпълнение. Прилагането на сравнителен анализ за определяне на коефициент на ангажираност е неприложимо, предвид липсата на база за изготвянето му.
--	--	---

			Освен това не става ясно по какъв начин такъв тип анализ би допринесъл за прозрачност, която липсва според Нетера. Коригиращият коефициент се прилага с оглед отразяване на влиянието на разпоредбите на чл. 147, ал. 5 от ЗЕС и чл. 5, ал. 3 от Тарифата за таксите на КРС. Текстът в Анализа на стр. 4, 4-ти абзац¹ ясно сочи, че с коригиращия коефициент се умножава общата сума от годишните брутни приходи, като спрямо полученото произведение се отнася разликата между общите административни разходи по чл. 139 и приходите от еднократните такси за административни услуги. С други думи се увеличава стойността на знаменателя, поради което за увеличаване на крайния резултат е невярно. При определянето на размера на АГТК, КРС се съобразява изцяло с изискванията на нормативната уредба, според която размерът на административните такси, дължими от лицата, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на ЗЕС, съответства на административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и
--	--	--	---

¹ „За да се определи конкретен размер на АГТК, чрез който ще се постигне съответствие между административните разходи на КРС за дейностите по чл. 139 и приходите от административни такси, от стойността на общите административни разходи в размер на 8 494 475,00 лв. се приспадат приходите от еднократните такси за административни услуги в размер на 27 487,13 лв. Получената стойност се отнася към общата сума от годишните брутни приходи по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 2 от Вътрешните правила на всички задължени предприятия за 2024 г., умножени с коригиращия коефициент.“

			сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконовни нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. Отделно от това ЗЕС определя административните такси в чл. 139, ал. 2, които са годишната такса за контрол и еднократната такса за административни услуги. Именно чрез изготвения анализ КРС представя размерът на административната годишна такса за контрол съгласно изискванията на закона. Решенията за изменението на този размер се вземат след провеждане на обществено обсъждане със заинтересованите страни.
БАБТО	Категорично изразяват несъгласието си с така предложения Анализ и неговия краен извод, че административната годишна такса за контрол трябва да се увеличи на 0,302% спрямо настоящите 0,265%, който ще е приложим за 2026 г. и които също са високи и необосновани. 1. Годишната административна такса за контрол (ГАТК) по чл. 5, ал. 2 от Тарифата трябва да се намали, а не да се увеличава. Тя следва да е не по-висока от 0,2% (приложим размер за 2024 г.). Както настоящият ѝ размер от 0,265% (приложим за 2026 г.), така и предложеното в Анализа увеличение на 0,302% са необосновани и не личи на какви конкретни и актуални суми на разходите за предходната календарна година почиват. ГАТК за 2025 г. в размер на 0,291% представляващ повече от 45% увеличение спрямо предходната такава. Минималното намаление за 2026	Не се приема	КРС изразява несъгласие с посоченото в становището на БАБТО. По т. 1 е относима позицията на КРС по становищата на Цетин и Нетера. В тази връзка КРС подчертава, че съгласно изискванията на чл. 53 регулаторът ежегодно следва да прави анализ. Анализът трябва да съответства на разпоредбите на закона, поради което твърдението на използване на чл. 53 като формално основание за увеличение на таксите е некоректно. В подкрепа на посоченото са извършените вече три анализа, от които се вижда, че размерът на АГТК се

	г. на 0,265 % все още попада в рамките на тези 45% увеличение, което продължава да бъде необосновано висок размер. Правното основание на чл. 53 от ЗЕС се използва като формално основание за изменение и без да са доказани предпоставките за приложение на разпоредбата. Не следва да се използва формалното изискване на закона за съотносимост на конкретни приходи и разходи (чл. 139 от ЗЕС) като единствено основание за повишаване на административната тежест върху надзорните предприятия, а следва да се установи дали наистина дейностите, осъществявани от КРС налагат подобно увеличение. 2. Предложеното увеличение на ГАТК от 0,265% на 0,302% (неясно за коя година ще се отнася тя, вероятно за 2027 г.) не отразява факта, че предприятията- платци на таксата също имат повишени разходи за извършване на дейността си и това е допълнителна, непропорционална и необоснована административна тежест. Тези разходи на предприятията не са отчетени в Анализ и по този начин административната тежест дори и на прилаганата до момента такса от 0,2%, а за 2025 г. 0,291% постоянно расте, а размерът на ГАТК се оказва несправедлив и непропорционален. Това е нарушение на базовите принципи на чл. 1 от Вътрешните правила на КРС за определяне на размера на тази такса. Също така, тази такса се начислява върху brutните приходи на предприятията от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и услуги. Като имаме предвид повишените и постоянно повишаващи се разходи през последните около 13-14 години (т.е. периодът на действие на коментираната разпоредба на чл. 5, ал. 2 от Тарифата на КРС по ЗЕС, обнародвана в ДВ бр. 107/31.12.2011 г.), то относителната тежест на административната такса за контрол в общите разходи на предприятията на практика нараства с годините дори и при непроменен размер до 2024 г. от 0,2%. Само за пълнота посочват, че само натрупаната инфлация за периода януари 2012 - октомври 2025 г. е 56% по данни на НСИ. Тази засилваща се с годините административна тежест дори и при непроменената 0,2% такса най-силно се усеща именно при по-малките и	изменя както в посока увеличение, така и в посока намаление, като се вземат предвид всички относими разходи и приходи, както на предприятията, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и услуги, така и на Комисията. По т. 2 КРС отбелязва, че при определянето на размера на административната такса за контрол се отчитат годишните brutни приходи от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услуги без включен данък върху добавената стойност след приспадане на трансферните плащания към други предприятия за взаимно свързване на мрежи и за достъп, транзит, роуминг, услуги с добавена стойност, както и разходи за уреждане на авторски и сродни права за радио- и телевизионни програми. В brutните приходи от предоставянето на електронни съобщителни мрежи и услуги се включват и всички приходи, произтичащи от ползването на ограничения ресурс. В тази връзка твърдението, че не се отчитат разходите за извършване на дейността са неверни. По отношение на административната тежест за малките и средни предприятия, КРС обръща внимание, че в изпълнение на чл. 147, ал. 5 от ЗЕС според чл. 5, ал. 2 от Тарифата за таксите, за предприятия с годишни brutни приходи, равни на или над 51
--	---	--

	средни предприятия, чиито браншови интереси изразява и защитава БАБТО. 3. Настояват при изменение на ГАТК да се предвиди задължително изменение на праговете, под които се освобождават предприятията от заплащане на таксата, като повиши този праг от 100 000 лева (51129,19 евро) поне 300 000 лева (153387,56 евро) за brutните приходи, под който праг да не се заплаща тази такса - чрез изменение на чл. 5, ал. 3 от Тарифата на КРС по ЗЕС. Касае се за спешни мерки за оцеляване на тези оператори! Този праг в момента е 100 000 лева и не е променян от първоначалната редакция на текста от „Държавен вестник“ бр. 107/21.12.2011 г. Действащ вече 14 години той е неактуален, не отчита повишените разходи на предприятията (които не са изброени в приспаданията по текста на разпоредбата, т.е. изобщо не се отчитат и не се приспадат при формиране на основата за начисляване на ГАТК), не отчита натрупаната инфлация за периода януари 2012 - октомври 2025 г. от 56% (по данни на НСИ) (което само по себе си изисква повишаване на прага), както и не взима под внимание сравнителния анализ на подобни прагове в други европейски държави, които са много по-високи. Например, по данни на самата КРС в отговора на Комисията по постъпилите становища по общественото обсъждане на изменението през 2024 г. : „В Португалия операторите с годишни приходи под 250 000 евро не плащат такса“, „В Румъния операторите с годишни приходи < 100 000 евро не плащат такса“, а в България прагът от 2011 г. до момента е едва 50 000 евро! ГАТК трябва да бъде намалена в разглеждания Проект до не повече от 0,2% (размер, приложим до 2024 г.), като същевременно да бъде поне тройно повишен и прага, под който предприятията не се облагат е такава, като стане минимум 153387,56 евро. От гл.т. изискването за равнопоставеност при определяне на ГАТК сме категорични, че трябва да се отчита по-голямата относителна тежест, която административните такси като цяло оказват на малките и средни оператори в сравнение с големите телекоми, независимо, че са определени в %, а не в абсолютна стойност.	129,19 евро от цялата дейност по предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, без ДДС, годишната такса по ал. 1 е в размер 0,265 на сто. Според чл. 5, ал. 3 от Тарифата за таксите за предприятия с годишни brutни приходи под 51 129,19 евро от цялата дейност по предоставянето на електронни съобщителни мрежи и/или услуги, без ДДС, годишната такса по ал. 1 е в размер 0 на сто. Видно от изложеното административната годишна такса за контрол се дължи само по отношение на дейността, свързано с обществени електронни съобщения, като е заложен праг под който предприятията са освободени от заплащането ѝ. По т. 3 С оглед на прага от 51 130 евро, посочен в чл. 96, ал. 1 от Закона за данък върху добавената стойност считаме, че няма основания за промяна и в прага по чл. 5, ал. 2 от Тарифата. В допълнение следва да се посочи, че Влизането в сила на новия размер на таксата за контрол ежегодно се регламентира в проекта на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Тарифата. Видно от § 11, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Постановление № 219 от 22.10.2025 г. на Министерския съвет за изменение и
--	---	--

			допълнение на Тарифата, АГТК в размер на 0,265 на сто влиза в сила от 1 януари 2026 г. и се прилага за административната годишна такса за контрол считано от 2026 г. Съответно в ал 2 от същия параграф дължимата административна годишна такса за контрол по чл. 5, ал. 2 за 2025 г., която се заплаща до 15 юли 2026 г., е в размер 0,291 на сто. Към момента има определен размер на АГТК за 2025 г. (0,291 на сто) и за 2026 г. (0,265 на сто), които се заплащат съответно през 2026 г. и 2027 г. Следователно определения с настоящия Анализ размер от 0,302 се отнася за 2027 г. и ще се заплаща до 15 юли 2028 г.
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)	Съгласно чл. 147, ал. 3 от ЗЕС таксите се определят с оглед на постигане на целите по чл. 4 и при спазване на принципите на обективност, прозрачност, равнопоставеност и пропорционалност, като допълнителните административни разходи и съпътстващите такси се свеждат до минимум. Съгласно чл. 139 от ЗЕС „Размерът на административните такси, дължими от лицата, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на този закон, съответства на административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им.“ Представеният проект на Анализ би следвало да цели да представи по обективен начин определянето на административните разходи на КРС, така че да могат да бъдат проследени всички разходи на КРС, тяхната необходимост и тяхната целесъобразност и връзката им с изискванията на	Не се приема	Регулиране Както се посочва от СЕК, съгласно чл. 139, ал. 1 от ЗЕС размерът на административните такси, дължими от лицата, осъществяващи електронни съобщения в изпълнение на изискванията на този закон, съответства на административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. Отделно от това в съответствие с разпоредбите на чл. 53, ал. 2 от ЗЕС

чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, което ще гарантира разходите за допълнителни такси на предприятията да бъдат сведени до минимум. Като разглеждаме представения Анализ и числата в него, не можем да намерим връзка с данните от отчетите на КРС, публикувани в годишния доклад и в отчетите, поместени на интернет страницата на Комисията. От изложените числа и обяснения не може да се направи връзка и да се обективират кои са разходите, колко са точно и дали отговарят на заложените в ЗЕС изисквания. Виждаме едни числа, които не съответстват на тези от отчетите. Извадени са едни други разходи, които също няма откъде да видим и анализираме. Постоянно се добавят задължения на КРС по нови закони и нови изисквания и регламенти, като институция пряко отговаряща за тях. Само през последната година има добавени функции на КРС като контролиращ орган по Закона за достъпност на продуктите и услугите и по Акта за цифрови услуги. Тези задължения са приети в законодателството в различни месеци и това води до трудности в разпределянето на разходи по съответните дейности. Вътрешните правила на КРС не отчитат тези разходи, тъй като при приемането им не са били задължение за КРС. Това води до преразпределяне на функции на дирекции, служители и оттам на разходи и коефициенти. Допълнителен разход за КРС, който не може да бъде проследен, е и постоянните проверки на КРС относно спазване на задължения, приети във връзка със санкциите срещу Русия, по повод войната в Украйна, които ЕК периодично приема поне 3–4 пъти в годината. Методът на КРС да разпределя вече направени разходи по различни дейности и постоянната промяна в дейностите, за които отговаря, не дават ясна и точна картина на разходите. Смятаме, че подходът им е грешен и не може да даде реална оценка на разходите. От друга страна всички държавни такси трябва да отговарят на Методика за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. ... (както е в оригинала). Вече три години даваме негативни становища, че таксата за административен контрол не отговаря на тази Методика, но резултат няма. Отказваме да признаем като обективни направените изчисления на база	КРС ежегодно следва да извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по чл. 147 и провежда обществени консултации по реда на чл. 37, в т.ч. и на размерът на административната такса за контрол във връзка с изискванията на чл. 139, ал. 1 от закона. Предвид необходимостта от определяне на административните разходи на комисията за дейностите посочени в чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, чл. 6, ал. 2 от Вътрешните правила изисква анализ на относимостта на отчетените по параграфи разходи, представени в Обяснителната записка към отчета за касовото изпълнение на бюджета на Комисията, към дейностите и функциите на Комисията по международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. В този смисъл се изключват разходите, които безспорно са идентифицирани като пряко относими към дейности на КРС по ЗПУ, ЗМИП, ЗМФТ и др., в т. ч. цитираните от СЕК добавени функции на КРС. В тази връзка некоректни са твърденията за непроследимост на един или друг разход. По отношение на „направените изчисления“ и
---	---

вътрешни документи в КРС, които не се базират на разходи за извършване на единица конкретна услуга, а обратно – вече извършени разходи се делят, за да се получи разход, който следва да бъде покрит. От друга страна смятаме, че не е редно бюджетно финансирано предприятие да прехвърля всички разходи за персонал, издръжка, както и капиталови такива за изчисляване на административна такса контрол. Разходите за заплати, осигуровки и издръжка на КРС, според нас, трябва да бъдат покрити от държавния бюджет, както на всички други организации и институции в държавата. И сега, независимо от икономическата криза, военни действия в близост, изисквания за достигане на ново ниво в тази сфера и необходимостта да изграждаме 5G мрежи и да предлагаме услуги, достъпни за населението, точно сега КРС иска да увеличи таксата контрол с 0,37% от brutните приходи, което е 14% увеличение, без да отчете, че това в крайна сметка ще доведе до увеличаване на крайните цени за потребителите. Много обезпокоително за бранша е и постоянното завишаване на разходите на КРС, гласувано в държавните бюджети през последните години, което ще рефлектира директно върху повишаването на такса контрол по ЗЕС. Особено впечатление прави стремглавото увеличение на разходите на КРС в последните 3–4 години. Също така много обезпокоително е и тенденцията на увеличаване на такса контрол, изразяваща се в постоянно увеличаващите се разходи за контрол в сектор, който не може да настигне тези увеличения. Нали таксата контрол е процент от brutните приходи, реализирани в сектора, и необходимостта от нейното увеличаване доказва изпреварващите разходи за контрол за сметка на brutните приходи в сектора. Ръстът на сектора не може да достигне ръста на заплатите и разходите, за да бъде контролиран. Това доказва, че от една страна средата, която регулаторът създава, не дава възможност на бизнеса да расте, а от друга – че ръстът на разходите за контрол надминава ръста на пазара. Това е индикатор за нереформирана или надута администрация и разходи. Като цяло в Анализа на КРС има неяснота и прехвърляне на бюджетни разходи от страна на КРС, което ще доведе до увеличаване на	разходоориентираността на таксата за единица услуга, КРС подчертава, че определянето на административната годишна такса за контрол следва разпоредбите на нормативната уредба. Видно от изискванията на чл. 53 в случай на разлика между общата сума на събраните административни такси и административните разходи на комисията, комисията предлага на Министерския съвет изменение на тарифата по чл. 147 относно размера на административната такса за контрол. Констатирането на такава разлика изисква завършена бюджетна година, с отчетени разходи и приходи. В този смисъл КРС следва да определи разликата въз основа на вече извършените разходи. Наред с това следва да се има предвид, че КРС е независим регулаторен орган, а не бюджетно предприятие. Предвид анализа на относимостта на разходите и изричното отделяне на тези, които са свързани с осигуряване на дейностите, посочени в чл. 139, ал. 1 от ЗЕС е некоректно твърдението за прехвърляне на „всички разходи за персонал, издръжка, както и капиталови такива за изчисляване на административна такса контрол“. В допълнение е необходимо да се обърне внимание, че осигуряването на услуга, независимо дали се предоставя от бюджетния сектор или от реалния сектор, е свързано с разходи за персонал, съответно за осигуровки и
--	--

	административните разходи, а оттам и до незаконно увеличаване на административната такса контрол по ЗЕС. Всички административни такси от Тарифата на КРС трябва да бъдат разходоориентирани и да са част от процедура по утвърждаване на Тарифата в цялост. Тарифата се съгласува с всички министерства и се одобрява от Министерски съвет, което означава, че трябва и начинът на определяне на административната такса контрол да бъде част от тази процедура и да е съгласуван с бюджетната процедура на Република България. В заключение бихме искали да посочим, че телекомуникационният бизнес се задъхва от административните бюрократични пречки и от фискални тежести. Финансовите тежести върху бизнеса обаче са твърде големи и те идват най-често по пътя на определените административни такси, които се превръщат в скрит данък. Именно такъв е случаят с административната такса контрол от Тарифата на КРС, която се определя като процент от годишните приходи на предприятията. Нито една друга държавна структура не покрива директно разходите си от контрол върху сектора си. Още повече, че предприятията в сферата на електронните съобщения не са освободени или с намалени данъци. Те внасят своя приход в Държавния бюджет, както всяко друго предприятие в страната. Надяваме се КРС да преразгледа разбирането си за това кои разходи отговарят на изискванията на чл. 139, ал. 1 от ЗЕС и следва да се включат при определянето на административната такса контрол. И както всички знаем – накрая всичко се заплаща от потребителите на телекомуникационни услуги, т.е. всички ние.		съответно издръжка (електричество, вода, материали, външни услуги като достъп до интернет и др.), както и капиталови такива, които се разпределят чрез амортизацията, а не в цялост съответно за сграда, компютърна техника, софтуер и др. По отношение на определянето на размерът на административната такса за контрол КРС е представила позицията си по становищата на Цетин, НЕТЕРА и БАБТО по-горе. Финансирането на КРС е в съответствие с разпоредбите на Глава четвърта „РЕГУЛИРАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ“, Раздел VII „Финансиране“ на ЗЕС.
Илия Христозов	По-долу отново ще представя моите подробно обосновани аргументи за незаконосъобразността и некоректността на предложеното изменение за размера на АГТК в така предложенния Анализ. Това предложено изменение създава реални предпоставки за наличието на съдебни искове от страна на предприятията от сектора на електронните съобщения, което допълнително ще забави въвеждането на новия размер на АГТК, което ще намали постъпленията в държавния бюджет с милиони лева. Това забавяне	Не се приема	Както вече беше отбелязано в предишните обществени консултации, в рамките на анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС определянето на административната годишна такса за контрол (АГТК) следва текстовете на приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на

	ще се добави към сегашното 4-годишно забавяне поради неадекватни и забавени действия на КРС и МТС. Предложеното изменение на размера на АГТК е направено в следствие на грубо нарушаване на процедурата за определяне на АГТК, така както е регламентирана тази процедура в приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от ЗЕС“ (Вътрешните правила) на 10.08.2023 г., при чието приемане имам изразено особено мнение, което е налично в протокола от заседанието на адрес https://crc.bg/bg/statii/2455/avgust-2023-g В това особено мнение съм предложил пълния текст на изготвената от мен „Методика за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от ЗЕС“ (Методиката), с приложени към нея таблици, от които става пределно ясен и прозрачен начинът на определянето на всички параметри, от които зависи определянето на АГТК. Освен това става ясно от кого зависи определянето на важните междинни резултати и кой носи отговорност за това. Целта на предложената от мен Методика беше да осигури пълна прозрачност и обективност на целия процес на определянето на размера на АГТК. Приетите от КРС Правила (публикувани на сайта на КРС https://crc.bg/bg/rubriki/130/regulatorni-politiki-principi-pravila) не могат да осигурят дори и в малка степен прозрачност и обективност на процеса. Дадените обяснения в Анализа са недостатъчни за осигуряване на прозрачност, а освен това са неясни и непълни. Дадени са само някои от междинните резултати, но не са дадени най-важните и определящите от тях. Както ще докажа по-долу, някои от тези междинни резултати са изчислени невярно и по неправилен начин. В процеса на миналите обществени консултации за измененията в Тарифата, редица предприятия и техните браншови организации правеха забележки и обръщаха внимание, че процесът и информацията за определяне на новия размер на АГТК не са прозрачни и достъпни. Според мен, това е абсолютно вярно, за което и съм предлагал да бъдат публикувани и всички екселски и други таблици с междинните изчисления, но тези мои предложения бяха отхвърляни от останалите членове на КРС, което логично довежда до сегашната ситуация на допуснати грешки. Важно е да се отбележи, че няма възможен начин някой извън КРС да открие допуснатите грешки, по простата причина, че няма достъп до	административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“. Съответно за целите на калкулирането на размера на АГТК отново се следва възприетия подход. Твърденията за грубо нарушаване на процедурата за определяне на АГТК, така както е регламентирана в приетите от КРС Вътрешни правила са неверни и подвеждащи, като фокусът е увеличаване на постъпленията в държавния бюджет без да се държи сметка за реалните разходи, които следва да се покрият от задължените лице. Видно от изготвения анализ в съответствие с чл. 6, ал. 2 от Вътрешните правила се прави анализ на относимостта на отчетените по параграфи разходи, представени в Обяснителната записка към отчета за касовото изпълнение на бюджета на Комисията, към дейностите и функциите на Комисията по международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. Следва да се подчертае, че анализа на относимостта бе изрично включен във Вътрешните правила във връзка със становището на Министерството на транспорта и съобщенията (МТС),
--	---	---

	пълната и значимата информация за процеса на определяне на размера на АГТК, а тази информация не може да се причисли към някакъв вид защитена от закон информация. Всъщност, аз сега имам възможност да докажа допуснатите грешки, защото съм имал достъп до тази информация, която беше приложена като екселски таблици и обяснения към доклада за заседанието на КРС на 20.11.2025 г., на което беше разгледан този Анализ на КРС по чл. 53 от ЗЕС за промените в тарифата по чл. 147, ал. 1 от ЗЕС. Нека да преминем към показване и доказване на допуснатите грешки. Какъв трябва да е реалният размер на таксата за контрол? В процеса на изготвянето на този „Анализ по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС на необходимостта от преразглеждане на Тарифата за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС“ (Анализа) са допуснати редица грешки при изчисляването на новия размер на административната годишна такса за контрол (АГТК), което значително намалява нейния размер и ще доведе до по-ниски приходи в държавния бюджет от тази такса в размер на милиони лева. На практика се повтарят същите грешки, които бяха допуснати и при предишния анализ на КРС и за които вече съм изразявал моето становище и съм предлагал начини за отстраняването им. Същите грешки КРС допусна и при общественото обсъждане на проекта на ПМС за предишното изменение в Тарифата. На заседанието на КРС на 20.11.2025 г., когато се разглеждаше точката за този Анализ, изложих своите аргументи, че така направеното изчисление на таксата за контрол в размер на 0,302 на сто е в грубо нарушение на самите Вътрешни правила. Понеже моите аргументи за допуснатите грешки при определяне на размера на АГТК не се приеха от мнозинството на членовете на КРС, сега отново ще ги повторя и се надявам, че този път експертите от КРС и членовете на КРС ще ги анализират задълбочено и безпристрастно. На първо място, предложеният нов размер на АГТК (0,302 на сто) е значително по-малък от реалния му размер. Този нов размер на АГТК е определен в нарушение на „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“ (Вътрешните правила). Дадените обяснения в така представения Анализ, са недостатъчни за осигуряване на прозрачност, а освен това са неясни и непълни. Тези обяснения са представени по начин, който не позволява да се проследи	постъпило в рамките на общественото обсъждане, открито с Решение № 94 от 24.03.2022 г. В становището си МТС изрично посочва необходимостта от прецизиране на разпоредбите на чл. 6 и чл. 12 от проекта, като се посочи детайлна разбивка на посочените видове разходи, както и обосновка за връзката им с дейностите по чл. 139, ал. 1 от ЗЕС. Цитираната бележка на МТС е свързана именно с обстоятелството, че приходите от административните такси (АГТК и еднократните такси за административни услуги) не следва да покриват разходите за дейността на КРС, нито за дейността на КРС по ЗЕС, а единствено административните разходи на комисията, необходими за международно координиране и сътрудничество, хармонизация и стандартизация, анализ и контрол на пазара, изготвяне и прилагане на подзаконови нормативни актове и издаване на административни актове и контрол по изпълнението им. В този смисъл твърденията за груби грешки и нарушаване на процедурата за определяне на АГТК като се изключват разходи, относими към дейности на КРС по други нормативни документи, са неверни и тенденциозни, още повече никъде в становището не се коментират разходите, които са пряко относими към дейностите по чл. 139, ал. 1 от ЗЕС и се добавят към крайната сума на административните разходи именно поради липса на необходимост от
--	---	---

	детайлно какъв е пътят за получаване на крайния резултат и кой носи отговорност за междинните резултати при изчисленията, които от своя страна определят крайния резултат. Първата грешка е, че от общият размер на разходите (ОР1), на база на който се калкулират разходите, необходими за обезпечаване на дейностите по чл. 139 от ЗЕС се изключват <i>„разходите, които се отнасят към правомощията на КРС по Закона за пощенските услуги, Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, които са в размер на 3 548 959 лв.“</i> (стр. 3 на Анализа). Това е груба грешка и е в противоречие дори с чл. 7, т. 4 от приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“ (Вътрешните правила). Според чл. 7, т. 4 от Вътрешните правила, <i>„ОР1 е общият размер на разходите, които съответстват на разходите в „Бюджет-отчет“ на раздел Б „Разходи и придобиване на нефинансови активи“, група I „Плащания за текущи нелихвени разходи“ на Отчета за касовото изпълнение на бюджета на КРС към 31.12. на предходната календарна година, включително разходи за издръжка, разходи за застраховане и други финансови услуги, разходи за възнагражденията на персонала, разходи за осигурителни вноски, разходи за платени данъци и такси, включително и разходите от националното съфинансиране по оперативните програми на ЕС, като се изключат разходите за платените административни санкции от КРС“</i>. Във Вътрешните правила няма никакви други разпоредби, които да позволяват или да регламентират изключването на някакви други разходи от получената стойност на ОР1. Следователно трябва да се изключат само <i>„разходите за санкции в размер на 5068 лв.“</i> и получената стойност е ОР1. Това е така, защото коефициентът на средна ангажираност на целия личен състав на КРС по ЗЕС (КАЗЕС) е определен на базата на целия личен състав на КРС, включително и личния състав, който е ангажиран само с дейности по ЗПУ (и по всички други закони освен ЗЕС) и затова този коефициент трябва да	прилагане на коефициенти за установяване на тяхната относимост. По отношение на коментарите за КААЗЕС, е относима позицията на КРС, изразена в рамките на всички процедури по обществени консултации на Анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС. Коментарите на г-н Христозов по отношение на причините за допуснатите грешки не са относими към обекта на обществените консултации. Относно изразеното отново становище за допуснати грешки и неточности, които са резултат от грешки и неточности в приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“, на 10.08.2023 г., по изразеното Особено мнение, е представено подробно становище, което може да бъде намерено на адрес: https://crc.bg/files/prot._10.08.2023_37K.pdf По отношение на посочената практика за финансирането на другите регулатори, следва да се отбележи, че тези бележки не са относими към настоящата обществена консултация. Относно примера с БНБ подробна позиция е изразена в рамките на общественото обсъждане открито с Решение на КРС № 129/27.03.2025 г., чиито резултати са приети и публикувани с Решение на КРС № 206
--	--	---

се приложи към цялата обща сума (без разходите за санкции) на разходите

Параграф	Наименование на параграфа	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения	9 496 588
02-00	други възнаграждения	215 840
05-00	Осигуровки	2 545 039
10-13	постелен инвентар и облекло (<i>разход за предпазно облекло</i>)	3 437
10-15	материали	191 598
10-16	вода, горива, енергия	219 644
10-20	външни услуги	1 755 300
10-30	текущ ремонт	286 189
10-51	командировки	130 415
10-52	командировки в чужбина	179 664
10-62	застраховки	50 520
10-69	други финансови услуги	1 525
10-92	санкции	5 068
10-98	други неклассифицирани по параграфи разходи	120
19-01	платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и санкции	5 903
19-81	платени общински данъци, такси, наказателни лихви и санкции	35 879
46-00	членски внос	114 076

на КРС.
Тук ще покажа какъв трябва да бъде правилния начин за изчисление на ОР1 и ОР2. За целта представям таблица с всички ненулеви разходи по параграфи в раздел Б, група I на „Отчета за касовото изпълнение на бюджета на КРС“ към 31.12.2024 г., включително и разходите от националното съфинансиране по оперативните програми на ЕС.
Според Вътрешните правила, от горните разходи трябва да се изключат само разходите за платените административни санкции от КРС. Това е параграф 10-92 „санкции“ от таблицата в размер на 5068 лв.

от 19.06.2025 г. В тази връзка отново следва да се подчертае, че в ЗЕС са разписани условията и начина, по който се формират таксите, определени в Тарифата. Даденият пример с БНБ и разпоредбите на Закона за БНБ относно редът за определяне на размера и начинът на събиране на таксите по ал. 1 на чл. 59а от същия е неподходящ, предвид че всеки специален закон урежда конкретните цели и ред за определяне на съответните такси, което от своя страна не позволява прилагане на аналогии, а необходимостта от строгото им спазване и прилагане. Както е посочил г-н Христозов в Законът за БНБ е предвидено БНБ да събира годишни такси за покриване на административните разходи, като размерът и начинът се определят с наредба на БНБ. Същевременно в ЗЕС се предвижда в случай на разлика между общата сума на събраните административни такси и административните разходи на комисията, комисията да предлага на Министерския съвет в зависимост от резултатите от ежегоден анализ и провеждани обществени консултации по реда на чл. 37 изменение на тарифата по чл. 147 относно размера на административната такса за контрол, като се съобрази с чл. 139 от ЗЕС. Както се вижда от сравнението на двата закона, налице е съществена разлика, както на регламентирания в съответните закони причини за

Аз допълнително ще изключа и параграф 10-69 „други финансови услуги“ и параграф 10-98 „други неклассифицирани по параграфи разходи“, защото няма точна информация за какво се отнасят тези разходи (възможно е да са за някакви санкции). На практика размерът на допълнително изключените суми е 6713 лв., който на практика е много по-малък от цялата сума на ОР1 и следователно незабележимо ще се намали крайния резултат.

След като се изключат горепосочените параграфи, остават следните параграфи в таблицата:

Параграф	Наименование на параграфа	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения	9 496 588
02-00	други възнаграждения	215 840
05-00	Осигуровки	2 545 039
10-13	постелен инвентар и облекло (<i>разход за предпазно облекло</i>)	3 437
10-15	материали	191 598
10-16	вода, горива, енергия	219 644
10-20	външни услуги	1 755 300
10-30	текущ ремонт	286 189
10-51	командировки	130 415
10-52	командировки в чужбина	179 664
10-62	застраховки	50 520
19-01	платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и санкции	5 903
19-81	платени общински данъци, такси, наказателни лихви и санкции	35 879
46-00	членски внос	114 076

Общият размер на всички разходи в тази таблица е 15 230 092 лв. и това е реалният размер на ОР1.

Следователно за общият размер на разходите (ОР1) трябва да се приеме сумата 15 230 092 лв., а не сумата от 11 451 506,43 лв., каквато е посочена в Анализа.

изменение на таксата, така и на процедурите за приемане на измененията.

Важно е да се отбележи, че в чл. 2 от Наредба № 40 от 1.12.2020 г. за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на БНБ за функциите по надзор и преструктуриране са посочени конкретните функции, а в чл. 4 и чл. 5 от Наредбата са изброени и задължените субекти. В приложение към наредбата са включени: Приложение 1. „Методика за определяне на размера на разходите, произтичащи от функциите на БНБ по чл. 2“, Приложение 2. „Методика за разпределение на таксите за покриване на административните разходи, произтичащи от функциите на БНБ по чл. 2, т. 1 и 2“ и Приложение 3. „Методика за разпределение на таксите за покриване на административните разходи, произтичащи от функцията на БНБ по чл. 2, т. 3“.

Както се вижда предмет на Наредбата не е единна такса контрол, а определяне на такси, които се разпределят в зависимост от изпълняваната функция на БНБ. Поради така посочените различия в разпоредбите на ЗЕС и на Закона за БНБ по отношение на начините за определяне на размера на таксата за контрол/надзор, даденият пример е неотносим.

	Същият принцип важи и за стойността на капиталовите разходи, която се определя въз основа на амортизационните отчисления за предходната календарна година (ОР2). Не е правилно от тази стойност да „се приспадат разходите, които се отнасят към правомощията на КРС по Закона за пощенските услуги, Закона за мерките срещу изпирането на пари, Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги които са в размер на 831 487 лв.“ (стр. 3 на Анализа). Това е така, защото според чл. 7, т. 5 от Вътрешните правила „ОР2 е общият размер на разходите, които съответстват на разходите в отчетна група „Бюджет“ на раздел Б „Разходи“, група I „Текущи нелихвени разходи“, т. 3 „Разходи за амортизации“ на Отчета за приходите и разходите на КРС към 31.12. на предходната календарна година;“. Във Вътрешните правила няма никакви други разпоредби, които да позволяват или да регламентират изключването на някакви други разходи от получената стойност на ОР2. Съответно стойността на ОР2 в размер на 2 825 153,48 лв., както е посочена в Анализа е невярна и е в явно противоречие с чл. 7, т. 5 от Вътрешните правила. Правилно е за стойността на ОР2 да се вземе предвид цялата сума от 3 656 640,48 лв. (2 825 153,48 + 831 487). Въз основа на новата и вярно изчислена стойност на ОР1, след прилагане на КАЗЕС (който в Анализа е посочен в размер на 0,587) се калкулира размера на ОАР1. Така, изчислената стойност на ОАР1, необходима за обезпечаване на дейностите по чл. 139 от ЗЕС, респ. чл. 2, ал. 2 от Вътрешните правила е 8 940 064 лв. Съответно, за определяне на стойността на ОАР2, към изчислените ОР2 се прилага КАЗЕС и получената сума е 2 146 447,96 лв. Сумата на ОАР1 и ОАР2 представлява общите административни разходи на КРС (ОАР) за обезпечаване на дейностите по чл. 139 от ЗЕС, респ. чл. 2, ал. 2 от Вътрешните правила, като за 2024 г. тя се получава в размер на 11 086 511,96 лв. При посочените по-горе нови и правилни стойности на ОР1 и ОР2 и при така посочените в Анализа стойности на общите приходи в размер на 2 780 872 997,79 лв., на коригиращ коефициент в размер на 1,006 и на приходите от еднократните такси за административни услуги в размер на	С оглед изложеното КРС поддържа позицията си, че определенията в анализа по чл. 53, ал. 2 от ЗЕС размер на административната такса за контрол е в изпълнение на разпоредбите на ЗЕС и на Вътрешните правила. Следва да се обърне внимание на факта, че дейността и компетенциите на всеки регулаторен орган се определят в закон, съгласно който той изпълнява възложените му функции. В този смисъл, КРС стриктно изпълнява разпоредбите на ЗЕС. В допълнение е важно да се отбележи, че доказателство за прозрачността при определянето на административните разходи на комисията е факта, че се ползват данни, които са публикувани на официалната интернет страница на Комисията, а в цитираната Наредба такива липсват. Това дава възможност за проследимост на използваните стойности, което осигурява прозрачността по отношение на определянето на административните разходи на КРС.
--	--	--

	27 487,13 лв. се получава нова по-висока стойност на размера на АГТК в размер на 0,395 на сто, което е с 30 % по-висок резултат от 0,302 на сто, което на годишна база означава съответно с 30% повече приходи в държавния бюджет от такса контрол, което си е съществена разлика от милиони лева. Важно е да се отбележи, че в Анализа не е посочена стойността на коефициента на ангажираност на специализираната администрация на КРС (КАСАЗЕС). Този коефициент е много важен и основополагащ и от него основно зависи крайния резултат. Въпреки това неговата стойност не е обявена в Анализа, както не са обявени и редица други базови параметри, от които зависи крайния резултат. Този факт води до невъзможност заинтересованите лица да се убедят във достоверността на Анализа в тази му част. В една от изходните екселски таблици (които не са публично достояние) към доклада на работната група този коефициент е определен на стойност 0,63, но не става ясно кой и как го е определил и кой носи отговорност за неговата достоверност и следователно този основен параметър е определен непрозрачно и не може да му се кредитира доверие. Считам, че тази стойност от 0,63 е занижена и реалната стойност на КАСАЗЕС е около 0,75 и това може да се покаже по различни начини. При КАСАЗЕС = 0,75 стойността на АГТК ще е още по-висока, но това ще е реалната и обективна стойност за тази такса. Причини за допуснатите грешки Логично е да възникне въпросът за причините за допуснатите грешки в Анализа на КРС. И отново ще повтора предишния мой извод за причините за големия брой допуснати грешки, които съм констатирал и посочил в процеса на тази, а и на предишни обществени консултации. Трябва да се отбележи, че част от допуснатите грешки и неточности са в резултат на грешките и неточностите в приетите от КРС „Вътрешни правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от Закона за електронните съобщения“ на 10.08.2023 г., при чието приемане имам изразено особено мнение, което е налично на адрес https://crc.bg/bg/statii/2455/avgust-2023-g Но, според мен, причините за основната част от грешките са субективни и са допуснати от работната група от експерти в КРС, която е изготвяла Анализа в последните години. Важно е обаче да се обърне внимание на конкретния субективен характер за причините за тези допуснати грешки. Наличието на голям брой грешки,		
--	---	--	--

	на практика изключва възможността за техническа грешка, защото може да се обясни допускането на една грешка да е по технически причини, но множество грешки не може да са технически. ече има и друг пределно ясен аргумент, че допуснатите грешки не са технически или по невнимание. На заседанието на КРС на 19.06.2025 г., когато се разглеждаше точката за проекта на ПМС за предходното изменение на Тарифата, експерт от КРС, който е участвал в работната група, която е определяла новия размер на АГТК, ясно и категорично заяви своето становище, че при определянето на новия размер на таксата от 0,265 на сто (тогава беше такъв определения размер), са спазени всички изисквания на Вътрешните правила за определяне размера на административната годишна такса за контрол по чл. 141 от ЗЕС. Същият експерт участваше активно и при разработването на самите Правила, така че е много добре запознат с техните изисквания. На същото заседание аз на два пъти се опитах да обоснова своето твърдение, че така направеното изчисление на таксата за контрол в размер на 0,265 на сто е в грубо нарушение на самите Вътрешни правила, но бях прекъсван от председателя на КРС с репликата да не правя квалификации. По този начин председателят на КРС попречи да представя пред комисията в пълнота и на спокойствие своите аргументи и на практика защити неправилните действия на работната група и на практика потули тяхната грешка. Вероятно това е оказало някакво влияние мнозинството от комисията да приеме едно погрешно решение за размера на таксата за контрол. Подобни случаи биха били невъзможни, ако е регламентира възможността да се правят подробни протоколи от заседанията на КРС и ако можеше да се изготвят особените мнения след заседанията на комисията и да се публикуват със съответното решение, които са част от моите предложения за промяна на сега действащите Вътрешни правила за провеждането на заседанията на КРС, но и тези мои предложения не са приети от КРС. Вследствие на това горепосочено становище на експерта може да се направи категоричния извод, че не съществува възможност за допусната техническа грешка. Остават три възможности, като първата е, всичко написано в Анализа и начина за изчисляване на размера на таксата да са верни, а да са грешни моите разсъждения и изводи. Другите две възможности са		
--	--	--	--

	некомпетентност или умишъл от страна на КРС. Всеки може да прецени за себе си коя е вероятната възможност. На основание горепосочените съображения и факти, предлагам отново да се определи прозрачно стойността на КАСАЗЕС, да се прецизират стойностите за ОР1 и ОР2 и да се изчисли реалната стойност на АГТК при стриктно спазване на изискванията на Вътрешните правила. С цел осигуряване на прозрачност на процеса на определяне на размера на АГТК, предлагам да се публикуват изходните таблици и поясненията към тях, от които може да се добие ясна представа за всички етапи на процедурата. Това може да стане и в или към Таблицата/справка с получените становища, която се изготвя след общественото обсъждане. Преизчисляването на размера на АГТК не трябва да се използва като причина/основание за ново обществено обсъждане, защото липсва някаква юридическа или друга причина за това. Факт е, че за поредна година КРС забавя приключването на обществената консултация, което от своя страна води до забавяне на определянето на новия размер на таксата от МС и необходимост от тълкуване, от кога трябва да влезе в сила новата такса. Щеше да е интересно, но липсват подробни протоколи, от които щеше да е видно какви становища са изразявали членовете на КРС и някои от експертите по въпроса за съдържанието на приетите от КРС Вътрешни правила. Но такива протоколи няма (понеже няма желание сред мнозинството от членовете на КРС за тяхното ясно регламентиране) и сега не може да се покаже чия е заслугата за тази ситуация. Считам, че няма логика и не е законосъобразно, една процедура, по която се определя размерът на законоустановена такса на стотици предприятия, да бъде регламентирана във Вътрешни правила на КРС. Този документ трябва да бъде една подробна и прозрачна Методика (има подобни методики, изготвени от други регулатори) и дори трябва да бъде регламентиран в ЗЕС, което нееднократно съм предлагал, но е било отхвърляно от мнозинството от членовете на КРС. Като основа на тази Методика може да послужи Наредба № 40 от 1.12.2020 г. за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране, издадена от управителя на Българската народна банка, обн., ДВ, бр. 105 от 11.12.2020 г. Внимателният анализ на тази наредба ще покаже, че в нея са регламентирани същите принципи за		
--	--	--	--

	определяне и срокове за заплащане на таксата, за които аз от години настоявам пред КРС, но моите предложения са били отхвърляни от мнозинството на КРС. Важно е да се отбележи, че според Наредба № 40 на БНБ, определянето на размера и заплащането на таксата става без някаква санкция или намеса от Министерския съвет. И в това има много логика, защото процедурата е подробно регламентирана в закон (Закона за БНБ) и в подзаконов нормативен акт (Наредба № 40), а и реалното определяне на размера на таксата зависи само от данни и събития, които са от миналата календарна година и са лесно проверими. Затова предлагам по аналогичен начин да се процедира и с определянето и заплащането на АГТК. В ЗЕС са регламентираните основните принципи за определяне на АГТК и срока за нейното заплащане. Необходимо е само да се изготви една Методика на базата на съществуващите Вътрешни правила, която да е регламентирана от ЗЕС и обнародвана в ДВ. И в този случай, няма да е нужна санкцията на МС и няма да са нужни две различни обществени обсъждания на два документа (на Анализа на КРС по чл. 53 от ЗЕС и проекта на ПМС за промяна в Тарифата), които на практика съдържат една и съща информация. Аз многократно през годините съм правил предложения да има само едно обществено обсъждане, а не две на едно и също съдържание и да има Методика, която да е регламентирана в ЗЕС, но моите предложения бяха отхвърляни от КРС. Как си покриват разходите другите регулатори? В процеса на минали обществени консултации за измененията в Тарифата, редица предприятия и техните браншови организации изразяваха становище, че според тях не е правилно и законосъобразно КРС да си покрива разходите с административната годишна такса за контрол (АГТК). Например, Сдружението за електронни комуникации (СЕК) изрази мнението, че <i>„Според СЕК нито една друга държавна структура не покрива директно разходите си от контрол върху сектора си.“</i> Факт е, че и други регулатори имат в устройствените си закони разпоредби, които регламентират, че разходите по надзора/контрола трябва да се покриват с административните такси. Друг е въпросът, в каква степен се изпълняват тези законови разпоредби във всеки отделен случай. Но всяко неспазване на тези законови разпоредби ощетява държавния бюджет и е крайно време това да се има предвид.		
--	---	--	--

	Ще дам един пример с Българска народна банка (БНБ), в която правилно се разбират и прилагат европейските и националните регламентиращи документи. Прилагам един линк: https://www.mediapool.bg/bnb-vavezhda-taksa-nadzor-vapreki-118-mln-lv-byudzhnet-news313309.html от който е видно, че БНБ покрива своите разходи с такса „надзор“ от много време. В Закона за БНБ има следните разпоредби: <i>„Чл. 59а. (Нов – ДВ, бр. 106 от 2018 г.) (1) Българската народна банка може да събира годишни такси за покриване на административните разходи, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране на поднадзорни лица.</i> <i>(2) Редът за определяне на размера и начинът на събиране на таксите по ал. 1 се определят с наредба на Българската народна банка.“</i> и тези разпоредби явно се спазват от БНБ в пълен обем, по начин, подробно регламентиран в Наредба № 40 от 1.12.2020 г. за определяне на размера на таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране, издадена от управителя на БНБ, обн., ДВ, бр. 105 от 11.12.2020 г. Внимателният анализ на тази наредба ще покаже, че в нея са регламентираны същите принципи за определяне и срокове за заплащане на таксата, за които аз от години настоявам пред КРС, но моите предложения са били отхвърляни от мнозинството на КРС. Методологията и процедурата за събирането на надзорните такси са регламентираны в Регламент (ЕС) № 1163/2014 на Европейската централна банка от 22 октомври 2014 година относно надзорните такси (Регламента). Този регламент може да бъде намерен например на този сайт: https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/fees/html/index.bg.html където са посочени и отделните срокове за осъществяване на процедурата. От тези срокове ясно е видно, че изчислението на размера на дължимата такса за миналата календарна година се прави в началото на настоящата календарна година и плащането на таксата става до средата на настоящата календарна година. Такава е практиката в ЕС. В този регламент има следните разпоредби: <i>„Член 5</i>		
--	--	--	--

	<i>1. Основата за определяне на годишните надзорни такси са годишните разходи, като те се възстановяват чрез плащането на тези годишни надзорни такси.</i> <i>2. Сумата на годишните разходи се определя въз основа на сумата на годишните разноски, състоящи се от разноските, направени от ЕЦБ през съответния период на таксуване, които са свързани пряко или косвено с надзорните ѝ задачи.</i> <i>Член 12</i> <i>1. Известие за таксата се издава ежегодно от ЕЦБ до всяко задължено лице за таксата в срок до шест месеца от началото на следващия период на таксуване.</i> <i>2. В известието за таксата се посочват начините, чрез които се плаща годишната надзорна такса. Задълженото лице за таксата изпълнява изискванията, посочени в известието за таксата по отношение на плащането на годишната надзорна такса.</i> <i>3. Дължимата сума съгласно известието за таксата се плаща от задълженото лице за таксата в срок до 35 дни от датата на издаване на известието за таксата.“</i> Няма да ги коментирам горните разпоредби, защото те са ясни и потвърждават направените от мен изводи. Но изводи трябва да си направят и КРС и другите регулатори, в чиито устройствени закони има разпоредби, които регламентират, че разходите по надзора/контрола трябва да се покриват с административните такси, но тези разпоредби не се прилагат в пълен обем.		
--	---	--	--